

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] מתני': השותפים שרצו לעשות מחיצה בחצר, בונין את הכותל באמצע. מקום שנהגו לבנות גויל, גזית, כפיסין, ולבינים, בונים הכל כמנהג המדינה. בגויל, זה נותן שלשה טפחים וזה נותן שלשה טפחים. בגזית, זה נותן טפחיים ומחצה וזה נותן טפחיים ומחצה. בכפיסין, זה נותן טפחיים וזה נותן טפחיים. בלבנים, זה נותן טפח ומחצה וזה נותן טפח ומחצה. לפיכך אם נפל הכותל, המקום ואבנים של שניהן:

גמ': תנן, השותפים שרצו לעשות מחיצה, בונין את הכותל באמצע. סברו למימר, דמתניתין בחצר שאן בה דין חלוקה. ומאי שרצו לעשות מחיצה?, שרצו לחלק. כהאיך דתנינן תמן, אין חולקין את החצר עד שיהא ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה. דמכיוון שאן בה דין חלוקה, אין האחד יכול לכופ את חבירו לחלק, תמן כיוון שאין שניהן רוצין, אין האחד יכול לכופ את חבירו. ברם הכא, בששניהן רוצין לחלוק, חולקים. וכיוון שרצו לחלק, יכול האחד לכפות חבירו לבנות כותל, דהזק ראייה שמיה הזק. אי נמי התם בשאין בה דין חלוקה. והכא בשיש בה דין חלוקה. ומאי שרצו לעשות מחיצה? שרצו לבנות את הכותל, דאין האחד יכול לכופ את חבירו לבנות כותל, דהזק ראייה לאו שמיה הזק. אי נמי ליכא למיידק מהכא, דאיכא למימר דלשון רוצים לאו דווקא, דאפילו תימר הכא בשיש בה דין חלוקה, ובשאין שניהן רוצין, דמכיוון שיש בה דין חלוקה, רצה זה, כופין לזה. רצה זה, כופין לזה לבנות את הכותל משום הזק ראייה. ומאי שרצו למה נאמר בלשון רבים? כל אחד משותפין דעלמא. אמר רבי יוחנן. כופין בחצירות ואין כופין בגגות, דבגגות שתשמישם מועט ליכא היזק ראייה. רבי נסה סבר מימר, מה שאמרנו שאין כופין זה דווקא בחצר [דף א עמוד ב] שהוא למעלה מן הגג כיוון שאין תשמישו בגג קבוע. אבל גג שהוא למעלה מן החצר, כופין. שעיקר תשמישם בחצר. ר' יוחנן סבר מימר, בחצר שהוא למעלה מן הגג, כופין את בעל החצר לעשות מחיצה שתמיד מצויים בה אנשים. אבל גג שהוא למעלה מן החצר, אין כופין: שאין מצויים אנשים בגג כל כך

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק א הלכה ב

מתני': וכן בגינה, סתמא כמקום שנהגו לגדור יגדור. אבל בבקעה, סתמא כמקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו. אלא אם רצה, כונס לתוך שלו, ועושה חזית מבחוץ. לפיכך אם נפל הכותל, המקום והאבנים שלו. ואם עשו מדעת שניהם, בונים את הכותל באמצע, ועושים חזית מיכן ומיכן. לפיכך אם נפל הכותל, המקום והאבנים של שניהם:

גמ': תנן, וכן בגינה, מקום שנהגו לגדור יגדור. תני בגינה, בין מקום שנהגו לגדור, בין מקום שלא ידוע שנהגו שלא לגדור סתמא, כופין. אבל בבקעה, מקום שנהגו לגדור, כופין. שלא ידוע שנהגו לגדור סתמא, אין כופין.:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק א הלכה ג

מתני': המקיף את חבירו משלש רוחותיו. גדר את הראשונה ואת השנייה ואת השלישית, אין מחייבין אותו. ר' יוסי אומר, אם עמד וגדר את הרביעית, מגלגלין עליו את הכל. כותל חצר שנפל, מחייבין אותו לבנות. עד ארבע אמות, בחזקת שנתן, עד שיביא ראייה שלא נתן. מד' אמות ולמעלה אין מחייבין אותו לבנות. סמך לו כותל אחר.

אף על פי שלא נתן עליו את התקרה, מגלגלין עליו את הכל. בחזקת שלא נתן, עד שיביא ראייה שנתן:

גמ': תנן, המקיף את חבירו משלש רוחותיו. גדר את הראשונה ואת השנייה ואת השלישית, אין מחייבין אותו. ר' יוסי אומר, אם עמד וגדר את הרביעית, מגלגלין עליו את הכל. רב חונה אמר. מגלגלים עליו את הכל, ובלבד כמו שבנה עכשיו. דאין הוה בני שלוש הרוחות דכיפין אבנים [דף ב עמוד א] ובני לה לרוח רביעית דכיפין חייב על הכל. ברם אם הכא הוה כל השלוש רוחות בני כיפין, ובנתיה לרוח רביעית בליבנין. לא גבי ליה כיפין, אלא דמי לבנים. דגלי דעתיה דדי לו בגדר לבנים, וכל שעה דנפיל בני לה לרוח רביעית מכיסו. תנן, סמך לו כותל אחר. אף על פי שלא נתן עליו את התקרה, מגלגלין עליו את הכל. רב חונא אמר, מגלגלין עליו פשוטו של כותל. עד כדון לארכו גובהו, לרחבו לעוביו? מהו? האם חייב לשלם חצי הכותל על פי מה שבנה חבירו, או אינו חייב אלא דמי קנים בזול? א"ר נסא. כותל חצר לא נעשה אלא להצל לו ולשמור מהזקק ראייה. וכיוון שכך אין יכול לחייבו אלא בדמי מחיצה דקה. סברין מימר שאם רצה לקרות אינו מקרה אלא אם שילם מחיר מלא. א"ר יוסי בי ר' בון אפילו אם רוצה לקרות אינו חייב לשלם את כל עובי הקיר תיפתר על ידי מרישיו. שיכול לבנות עמודי תמך לתקרה, וקירות הכותל יהיו רק כמחיצה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק א הלכה ד

מתני': כופין אותו לבנות בית שער ודלת לחצר. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל החצירות ראויות לבית שער. כופין אותו לבנות לעיר חומה ודלתים ובריח. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל העיירות ראויות לחומה. כמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר? שנים עשר חדש. קנה בה בית דירה, הרי הוא כאנשי העיר מיד:

גמ': תנן, רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל החצירות ראויות לבית שער. א"ר אילא. כיני אורחא, מאן דמתפרנס מהעיר בני ליה שור ובית שער לשמור על רכושו. שנאמר [משלי י טו] הון עשיר קרית עוז וגו'. כמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר? שנים עשר חדש. תני [תוספתא פאה ד ט] תמחוי כל היום קופה מערב שבת לערב שבת תמחוי לכל אדם קופה לעניי אותה העיר אם שהא שם שלשים יום הרי הוא כאנשי העיר, לקופה ולכסות ששה חדשים לעניי העיר שנים עשר חדש. [דף ב עמוד ב] ובתר כל הלין מילין איתמר לעניי העיר שנים עשר חדש מה עוד נשאר שלא מנו? .. א"ר יוסי בי ר' בון. לחיטי הפסח, בין לישא ליטול, בין ליתן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק א הלכה ה

מתני': אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה. ולא את השדה עד שיהא בה תשעת קבין לזה ותשעת קבין לזה. ר' יהודה אומר עד שיהא בה תשעת חצאי קבין לזה ותשעת חצאי קבין לזה. ולא את הגנה עד שיהא בה חצי קב לזה וחצי קב לזה. ר' עקיבה אומר בית רובע. ולא את הטריקלין ולא את המורן ולא את השוברך ולא את הטלית ולא את המרחץ ולא את בית הבד עד שיהא בהם כדי לזה וכדי לזה. אימתי? בזמן שאין שניהם רוצין. אבל בזמן ששניהן רוצין, אפילו בפחות יחלוקו. וכתבי הקודש אף על פי ששניהן רוצין לא יחלוקו:

גמ': תנן, אין חולקין את החצר עד שיהא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה. אמר רבי יוחנן ארבע אמות שאמרו, חוץ מארבע אמות של פתחים. ותני בר קפרא כן, אין חולקין את החצר עד שיהא בה שמונה אמות לזה ושמונה אמות לזה ארבע לפתח וארבע לחצר. א"ר יוחנן ארבע אמות שאמרו, שנותנים לו לפתח, לא שהן לו לקניין, אלא שיהא מעמיד בהמתו לשעה ופורק חבילתו. ר' יונתן מקשי, כלום אמרו שנותנים ארבע אמות לכל פתח אלא שיהא מעמיד בהמתו ופורק חבילתו לשעה? הרי

פשט המשנה שהם שלו לכל דבר. תני, אף חוליית הבור אם היה הבור של אחד מהם יש לה ארבע אמות. דבי רבי ינאי אמרי, אף בית התרנגולין יש להן ארבע אמות. **אמר ר' יוחנן בשם רבי בנייה בכל השותפין ממחין זה על זה בחצר, חוץ מן הכביסה מפני כבוד בנות ישראל שלא יצטרכו לכבס בחוץ.** אמר רבי מתניה הדא דתימר במקום שהנשים מכבסות. אבל מקום שהאנשים מכבסין לא בדא. [דף ג עמוד א] ודא דתימר חוץ מן הכביסה מפני כבוד בנות ישראל, **בכל החצר.** ברם בארבע אמות דנפשיה ליד פתחו ממחי הוא בידיה. ודא דתימר בכל שותפין ממחין זה על זה בחצר, בכל החצר. ברם ארבע אמות דחבריה, לא ממחי בידיה. ואם היה המקום מנדרון, אפילו בד' אמות דחבריה ממחי בידיה. דו יכיל מימר ליה, את שפיך גו דיך והוא נחית גו דידי. **אמר רבי יוחנן בשם רבי אלעזר בי רבי שמעון.** מי שאינו רוצה לערב, נכנסין לביתו ומערבין לו בעל כרחו. והא תני, והוא אינו רוצה לערב ואינו ממאן, נכנסין לביתו ומערבין לו על כרחו. ותני כן כופין הן בני המבוי זה את זה לעשות להן לחי וקורה למבוי. **מפני שאין ממאן, אבל אם היה ממאן לא.** א"ר יוסי בי רבי בון לא שאינו רוצה לערב, אלא מנפש בישא לא בעי מערבא שרוצה עירוב, אבל מקצנות לא מוכן לתת את חלקו. רב חונה אמר, חצר מתחלקת לפתחין. אמר רב חסדא לזבלין היא מתניתא שהזבל מתחלק לפי הפתחים. ותני כן, בכירה טפח הזבל שסביבה שין לבעל הכירה, בזבלין לפי פתחים באכסדרה לפי אדם. החצירות שהיו משתמשות באמה ונתקלקלה כולם מתקנות עם העליונה. והעליונה מתקנה כנגדה והשאר עם השנייה. והשנייה מתקנת כנגדה ותחתונה מתקנת עם כולם ומתקנת כנגדה. חמשה דיוטות שהיו משתמשות בביב ונתקלקל. כולם מתקנות עם התחתונה והתחתונה מתקנת כנגדה והשאר עם השנייה. והשנייה מתקנת כנגדה והעליונה מתקנת כנגדה ומתקנת עם כולם. היו עשויין לגשמים שהיה להם חזקה שמי הגשמים שלהם יפלו לחצר יכולין למחות בידן לכביסה. לכביסה אין יכולין למחות בידן לגשמים: **תנן,** וכתבי הקודש אף ע"פ ששניהן רוצין לא יחלוקו. א"ר הושעיה כגון תילים ודברי הימים **שמתוך שאין חולקין, אילו באין וקורין באילו ואילו באין קורין באילו.** אבל תילין בתילין חולקין. אמר ר' עוקבה [דף ג עמוד ב] אפילו תילים בתילים אין חולקין:

הדרן עלך פרק השותפין

פרק ב הלכה א

מתני': לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו. ולא שיח ולא מערה ולא אמת המים ולא נברכת הכובסין, אלא אם כן הרחיק מכותלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מכותלו של חברו שלשה טפחים, או סד בסיד. מרחיקין את הזרעים ואת המחרישה ואת מי הרגלים מן הכותל שלשה טפחים. מרחיקין את הריחים שלשה מן השכב, שהן ארבעה מן הרכב. ואת התנור שלשה מן הכלי'א, שהן ארבעה מן השפה:

גמ': **תנן, אלא אם כן הרחיק מכותלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד.** היכי תני מתניתא? וסד בסיד. או אם סד בסיד כל שהוא. אם לא סד בסיד שלשה טפחים? מהדא דתנן בסיד, מרחיקין הגפת והזבל והמלח והסיד והסלעים מכותל חברו שלשה טפחים או סד בסיד משמע או סד בסיד. **גבי שבת תנן, כל דבר שמרחיקים אותו מן הכותל, מפני שההבל היוצא ממנו מזיק לכותל, אסור לטמון בו בשבת. הכא את אמר מרחיקים את הסלעים מן הכותל, משמע שהסלעים מרתיחין. והכא גבי שבת את אמר טומנים בסלעים משמע אין הם מרתיחין? אמר רבי יוסי. כאן וכאן אין הסלעים מרתיחין. אלא למה מרחיקים את הסלעים מן הכותל? מפני שעושין עפר תחוח ומלקין את ארצות הכותל. תנן, ואת מי הרגלים מן הכותל שלשה טפחים. תני דווקא מכותל של לבנים אבל בצונם כותל אבנים מותר. והכי אמרין. ר' יוחנן נפק מכנישתא ושפך מים הטיל מי רגלים לאחורי תרעא על הכותל. ולא ידעין אי משום דהוה צונם, ואין משום דהוה ביה צער ולא הוה יכיל מסובר לא יכל לסבול, ובמצטער התיירו. תנן, מרחיקים את הרחיים ג' טפחים מן השכב שהם ד' מהרכב. הדא דתימר בריחא דתמן [דף ד עמוד א] ברם בריחא דידן, שלשה מן האיצטרוביל שהן ארבעה מן הקלת: ואת התנור שלשה מן הכיליא שהן ד' מן השפה, שבסיס התנור רחב ועליו התנור צר יותר. ר' יודן בן פזי אמר **שלושה טפחים שאמרו להרחיק,** מן השפה החיצונה ולפנים. ורבנן אמרי, מן השפה הפנימית ולחוץ שגם עובי הקיר נחשב חלק**

מההרחקה. היה עשוי כשובר שלמעלה ולמטה שווה מהו? **נישמענה** מהדא דתנן, רבי יהודה אומר. עד שתהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים, ובכירה טפח ואף מהכותל מרחיק טפח. וכירה לא כמין שובר היא עשויה? ותימר בין מלמעלן מרחק מהכותל בין מלמטן מעזיבה טפח. **אף הכא** בין מלמעלן בין מלמטן שלשה טפחים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ב

מתני': לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית אלא אם כן יש על גביו גובה ארבע אמות. היה מעמידו בעלייה, עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים ובכירה טפח. ואם הזיק, משלם מה שהזיק. רבי שמעון. אומר לא נאמרו כל השיעורין האילו, אלא שאם הזיק יהא פטור מלשלם:

גמ': **תנן, לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חבירו ולא רפת בקר.** תני ולא של נפחין. תנא רב קרנא. אין הוה כגון קיני צורף או כנפח מתחילה, מותר. כנגד דירתו מהו? אמר ר' אחא כל שכן כנגד דירתו. א"ר יונתן [דף ד עמוד ב] המזיק אין לו חזקה. ר' יהושע אומר. ממחיי רבנין בעשן תדיר, ואין לו חזקה, כהדא. חדא איתא הוות **מדלקת לחולין** תחות ר' אילפיי. איבעה ממחייא בידה. אתא עובדא קומי רבי נסה אמר, לא אמרו אלא בעשן תדיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ג

מתני': לא יפתח אדם חנות של נחתומין ושל צבעין תחת אוצרו של חבירו ולא רפת בקר. באמת ביין התירו, אבל לא רפת הבקר. חנות שבחצר, יכול הוא למחות בידו ולומר לו, איני יכול לישן לא מקול הנכנסים ולא מקול היוצאים. עושה כלים יוצא ומוכר בשוק, אבל אינו יכול למחות בידו ולומר לו, איני יכול לישן מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מקול התינוקות:

גמ': רבי יעקב בר אחא פני חד חליטר אופה **שהיה תחת אוצר** מן איסטיב לאיסטיב מחדר לחדר. ר' אבדומי אחי ר' יוסי, הוה חד חליטר שרי תחותיה. עבר ר' אחא ולא מחא. אמר ר' אבדומי, רבנן עברין ולא מחוי? כעס עלוי ר' אחא, איבאש רבי אבדומי אחי ר' יוסה. כד איבאש. סליק רבי יוסי מבקרתי. אמר רבי יוסי **לרב אבדומי אחיו**, איזיל ואיבעי מיניה דר' אחא **שימחל**. אזל ואמר בי דינא **דעתד ליה תכריכין** שהוא עומד למות, ורחם עלוי בי דינא. חד בר נש זבין כל דרתיה, שייר בה חד מסטובא חדר בעלית הגג, והוה עליל ויתיב ליה עליה. אתא עובדא קומי רבי יונה בי רבי יוסי אמרין למוכר. לא כולה מינך, מיעל ויתיב עליה וחמי לקונה מיעל ונפק גו ביתיה. חד בר נש זבין פלגא דרתיה, שייר בה חד נחתומר מאפיה. **וביקש הקונה להוציא את הנחתום**. אתא עובדא קומיה רבי יונה ורבי יוסה אמרין. אתת את עלוי, הוא לא אתא עלך. ותני כן, אם קדמה הרפת או חנות לאוצר, אין יכול למחות. תני, באמת ביין התירו. אף על פי שהחום מהתנור ממעטו, אלא שמשביחו. רב הושעיה כד שמע הדין תנייה, ירב חמריה גו אגריה דבני גג בית המרחץ. אסריח חמריה. אמר, המשנה היטעתי. **חזר ואמר לא שהמשנה הטענה אותי, אלא אני טעיתי מהמשנה. באמת החום טוב לין**, אלא דריחא דבני מסרי חמריה. **תני אם קדמו חנות ורפת את האוצר, אינו יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא מקול הריחים ולא מפני ריח רע ולא מקול התינוקות**. [דף ה עמוד א] אף לשכינא יכול למחות בו כגון אם פותח חנות. משקיבל עליו, אינו יכול לחזור בו. רשב"ג אומר אף משקיבל עליו יכול לחזור בו. דו יכיל מימר ליה, **אותם שבאים אליך**, אינון אזלין ואתיין להכא בעיין לך ולא משכחין לך, ומרבינן עלינו הדרך וחשבתי שאני יכול לסבול ולכן הסכמתי וכעת אני רואה שאיני יכול לסבול. רבי חנינה ור' מנא. חד אמר, מהו שאמרה הברייטא לשכינא **יכול למחות בו ואם קיבל עליו אינו יכול לחזור בו? אם השכן רוצה מישרתיה לגור גו דרתיה לזמן מסוים**. משקיבל עליו אין יכול לחזור בו. רב הונא אמר מהו לשכינא? מיפתח ליה חנות. משקיבל עליו אין יכול לחזור בו. אתייה דרשב"ג שאומר שאפילו מי שהסכים יכול לחזור בו כר"מ דתנינן תמן, **ואלו שכופין אותם להוציא, מוכה שחין ובעל פולפוס והמקמץ וכו'.** ועל כולן אמר ר"מ אף ע"פ שהתנה עמה, יכולה היא שתאמר, סבורה הייתי שאני יכולה לקבל ועכשיו איני

יכולה. **תנן**, אבל אינו יכול למחות ולומר לו איני יכול לישן מקול הפטיש ולא מקול הריחים או מקול התינוקות. **דווקא באילין** דמלפין טלייא, **אבל אילין** דעבדין מסוגין מקום שהגדולים מלמדים מלאכה אילין לאילין, יכלין חבריהון למימחי בידיהון. דו יכיל מימר ליה אינון אזלין ואתיין בעיין לך ולא משכחין יתך, והן מרבין עלינו את הדרך. אילין ציפוראי, ממחין אילין לאילין, במסמריה דנווליה שהיו תוקעים מסמר שאליו חיברו את חוט האריגה. הורי ר' אבימי בר טובי, מיתן חד נוול בין כותל לכותל אבל לא יותר מאחד. הורי רבי יצחק בר חקילה, מרחקת אילין מרושתיה מקום ניסור עצים מכותלה, ד' אמות **מפני הרעש**. דא"ר יוסי בי ר' בון. אילין עמודיא דרכינין, מכוח קריית צעקות ורעש הקרונות אינון רכינין. שורא **של העיר חמץ**, מן קל גורי פרסייא צעקות של הפרסים נפל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ד

מתני': מי שהיה כותלו סמוך לכותל חברו, לא יסמוך לו כותל אחר אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות. ובחלונות, מלמעלן ומלמטן ומכנגדן ד' אמות.

[דף ה עמוד ב] גמ': דבי רבי ינאי אמרין. בבאין ליישב עיר בתחילה היא **מתניתא**. שכיוון שהאדמה רכה, צריך לתת ריווח בין הקירות כדי שבני אדם ידרכו על האדמה והיא תתחזק. **א"ר אילא, אפילו** בכותל אטום עשוי אבנים היא מתניתא.. **רבי יוסי אמר**, בכותל סודמין סיד, היא מתניתא אבל באבנים אינו צריך. **א"ר יוסי בי רבי בון**, מתניתא אמרה כן. **דתנן**, ובחלונות, בין מלמעלן בין מלמטן בין מכנגדן ארבע אמות. מלמעלן ארבעה אמות, **שלא יהא יציץ ויראה**. **מלמטן ארבעה אמות**, שלא יהא עומד ורואה. מכנגדן, שלא יאפיל את הצדדין. ותני כן, מרחיקין הכותל מן החלון כמלוא חלון ולמה צריך את הטעם כדי שלא יאפיל? הרי אפילו בלי הטעם הזה היה צריך להרחיק ארבע אמות משום דוושא, אלא כנראה שדוושא זה רק בכותל מסיד אבל בכותל אבנים אין צריך להרחיק משום דוושא ואם היו חלונות צריך להרחיק משום שלא יאפיל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ה

מתני': מרחיקין את הסולם מן השובר ארבע אמות, כדי שלא תקפוץ הנמייה. ואת הכותל מן המזחילה ד' אמות, כדי שיהא זוקף את הסולם. מרחיקין את השובר מן העיר חמשים אמה. לא יעשה אדם שובר בתוך שלו, אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח. רבי יהודה אומר. בית ארבעת כורין, מלא שגר היונה. ואם לקחו, אפילו בית רובע, הרי הוא בחזקתו.

[דף ו עמוד א] גמ': **תנן**, מרחיקין את הסולם מן השובר ארבע אמות. **א"ר אלעזר**. הדא דתימר, לימין ששם מצוי פתח השובר. אבל לשמאל, זוקף מיד שהנמייה לא יכולה לקפוץ ולהגיע לפתח. **תנן**, מרחיקין את השובר מן העיר חמשים אמה. הכא את אמר חמשים אמה. ולהלן את אמר, אין פורסים נשבין, ליונים אלא א"כ מרוחקים מן הישוב שלשים ריסי? **א"ר יוסה בן רבי בון**. לענין לרעות ולאכול, רועה היא חמשים אמה לכן מרחיקים חמשים אמה שלא תזיק גינות שבעיר. לענין לפרוח, פורחת אפילו עד ארבעת מיל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ו

מתני': ניפול הנמצא בתוך חמשים אמה, הרי זה של בעל השובר. חוץ מחמשים אמה, הרי זה של מוצאו. נמצא בין שני שובכות. קרוב לזה, שלו. ולזה, שלו. מחצה על מחצה, שניהן יחלוקו:

גמ': תנן, נמצא בין שני שובכות. קרוב לזה, שלו. ולזה, שלו. הדא דתימר שחייב להחזיר, בשאין דרך הרבים מפסקת בנתיים. אבל בזמן שמפסקת, לא בדא שאולי מעלמא אתי. תנן התם. מצא בכותל חדש, מחציו ולחוץ שלו. מחציו ולפנים של בעל הבית. אם היה משכירו לאחרים, אפילו בתוך הבית הרי אלו שלו. וקאמר התם בשהשכירו לג' בני אדם כ"ע מודו שהוא של מוצאו. הדא ילפה מההיא, שאם היו שנים שחייב להכריז כמו דהכא שאם נמצא בן שני שובכות חייב להחזיר. וההיא ילפה מהדא שאם היו שלשה שהוא של מוצאו כמו שאם עשאו פונדק לג' בני אדם אמרינן דאינו חייב להחזיר, דהוא דנפל מיניה מייאש. סבר דכל א' יאמר אני לא מצאתי והילכך הוי של מוצאו. אף הכא אם היו שלשה שובכים, הוא של מוצאו:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ז

מתני': מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה. והחרוב והשקמה חמשים אמה. אבא שאול אומר, כל אילן סרק חמשים אמה. אם העיר קדמה, קוצץ ואינו נותן דמים. ואם האילן קדם, קוצץ ונותן דמים. ספק זה קדם וזה קדם, קוצץ ואינו נותן דמים. מרחיקין גורן קבועה מן העיר חמשים אמה. לא יעשה אדם גורן קבועה בתוך שלו, אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכל רוח. [דף ו עמוד ב] ומרחיק מנטיעותיו של חבירו ומנירו, כדי שלא יזיק:

גמ': תנן, מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה. מ"ט? משום שעומד ומאפיל, או משם שניאו רע שפוגם בנוי של העיר. מה מפקה מביניהון? היה עומד בתוך שלו. אין תימר משם שעומד ומאפיל, בתוך שלו מותר. ואין תימר משם שניאו רע, אפילו בתוך שלו אסור:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ח

מתני': מרחיקין את הנבילות ואת הקברות ואת הבורסקי מן העיר חמשים אמה. ואין עושין בורסקי אלא למזרח העיר. ר' עקיבה אומר, לכל רוח הוא עושה חוץ מן המערבה, ומרחיק חמשים אמה:

גמ': תנן, ר' עקיבה אומר, לכל רוח הוא עושה, חוץ מן המערבה. אמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן, מה שהתיר ר"ע בשאר רוחות דווקא עד מקום שעושה גלד חתיכות לכלוך. דבית ר' ינאי אמרי, עד מקום שעומד ומריח ממקום שפסק הריח מודד חמשים אמה. ותני כן. ר' עקיבה אומר, לכל רוח הוא עושה ומרחיק. חוץ מן המערבה, מפני שהיא תדירה. רבי מנא היה מהלך עם מוכי שחין. אמר ליה אבבי, לא תהלך ממדינחיה של המוכי שחין, אלא ממערביה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה ט

מתני': מרחיקין את המשרה מן הירק, ואת הכרישין מן הבצלים, ואת החרדל מן הדבורים. רבי יוסי מתיר בחרדל:

גמ': תנן, ואת הכרישין מן הבצלים. ותני מרחיקין את הבצלים מן הכרישין, ור' אלעזר בר' שמעון מתיר. א"ר יעקב בן דוסאי. מגו אילין מתניתא נלמד, ששני דברים המזיקים זה לזה כגון בצלים וכרישין, כשם שזה מרחיק זה מזה, כך זה מרחיק זה מזה, דכל מי שקדם, צריך השני להרחיק כשבו לזרוע את שלו. תנן, ואת החרדל מן הדבורים. אמר רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה, מפני שכשאוכלות מהחרדל פי הדבורים חד נהיה להם חריף ואוכלות ומחריבות הדבש להפיג טעם החריפות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה י

[דף ז עמוד א] מתני': מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה. והחרוב והשקמה חמשים אמה, בין מלמעלן בין מן הצד. אם הבור קדם, קוצץ ונותן דמים. ואם האילן קדם, לא יקוצץ. ספק זה קדם וזה קדם, לא יקוצץ. רבי יוסי אומר. אף על פי שהבור קדם את האילן לא יקוצץ. שזה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו. לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו, אלא אם כן הרחיק ממנו ארבעה אמות. אחד גפנים ואחד כל האילנות. היה גדר בנתיים, זה סומך לגדר וזה סומך לגדר. היו שרשיו יוצאין לתוך שדה חבירו, מעמיק שלשה טפחים כדי שלא יעכב את המחרישה. היה חופר בור ושיח ומערה, קוצץ ויורד והעצים שלו:

גמ': תנן, אם הבור קדם, קוצץ ונותן דמים. אמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי. טעמון דרבנין, מפני שיישוב העולם בבורות מים. תנן, רבי יוסי אומר. אף על פי שהבור קדם את האילן לא יקוצץ. אמר שמעון בר זווה בשם רבי יוחנן, כך משיב ר' יוסי לחכמים. כמה דאית לכוון יישוב העולם בבורות, אוף אנא אית לי יישוב העולם באילנות. גבי ביכורים תנן התם, וכן המברין מתוך של יחיד וכו' לתוך שלו אינו מביא. תני אם הברין ברשות מביא וקורא. אמר ר' יוסי בשם ר' אמי, והוא שנתן לו רשות לעולם. הא לשעה, לא. אמר ר' יונה בשם ר' אימי, אפילו לשעה. חייליה דר' יונה מן הדא דתנן הכא, היה חופר בור ושיח ומערה, קוצץ ויורד והעצים שלו. ועצים לא לשעה הן? שהרי מותר לבעל השדה לקוצצם והם שלו. ש"מ דאפילו רשות לשעה מהני, וכן לענין ביכורים. דמסתמא בעל האילן מביא ביכוריו מהאילן, ואף על פי ששרשיו יוצאים בתוך של חבירו ויש לו רשות לקצצן. מ"מ כיון דנתן לו רשות לנטוע סמוך לשדהו, אפילו הוא לשעה הוי כשלו. מה עבד לה ר' יוסי? שאני שרשים מהברכה. דהשרשים הואיל ודרכן להחליף. לאחר שנקצצו, כלעולם הן. ויאות אמר רבי יוסי שזה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו. שאם אמר שרשין עיקר הן לביכורים, לא היה אדם יכול להביא ביכורים מעולם. מפני ששרשין של זה יוצאין לתוך שרשיו של זה, ושל זה בשל זה. לפום כן א"ר יסא בשם רבי יוחנן, אין שרשיו לענין ביכורים כלום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ב הלכה יא

מתני': אילן שהוא נוטה לתוך שדה חבירו, קוצץ מלא מרדע ע"ג המחרישה. החרוב והשקמה, כנגד המשקולת. בית השלחין וכל האילן כנגד המשקולת. אבא שאול אומר, כל אילן סרק כנגד המשקולת. אילן שהוא נוטה לר"ה, קוצץ כדי שיהא הגמל עובר ברוכבו. ר' יהודה אומר, טעון פשתן או זמורות. ר' שמעון אומר, כל האילן כנגד המשקולת מפני הטומאה.

[דף ז עמוד ב] גמ': רבי יונתן הוה דאין טבאות. והוה תמן חד רומיי, והוה מגיריה שכנו בחקלא ובביתא. והוה לר' יונתן חד אילן נטה גו שדהו דההוא רומיי. אתא קומי חד דין אכן. אמר לון, אזלון ותון בצפרא. אמר ההוא רומייה, בגיני לא נפק דינא. שכיוון שראה אותי רבי יונתן לא רצה לפסוק שמא אתבע אותו. למחר אנא מבטל אילו מדידי לא אלך לעבוד, וחמי היאך דינא נפק. אין הוה דאין כל עמא ולא דאין נפשיה, לית

הוא בר נש. באפתי רמשא, שלח רבי יונתן בתר נגריה, אמר, פוק קוץ מה דנטה גו רומייה. בצפרא קרץ השכים בעל דיניה לגביה א"ל, זיל קוץ מה דנטה גו דידיה. א"ל רומייה, דידך מה? א"ל, פוק חמי יתיה, כמה דידי עבד דידך. נפק חמיתיה, אמר בריך אלההון דיהודאי. חדא איתא אוקרית תאנין לרבי יונתן. אמר לה, בבעו מינך. אי אעילתיבון מיגליין, אפקיבון מיגליין. ואין אעילתיבון מיכסיין, אפקיבון מיכסיין. דלא ימרון ברייתא דינרין יהבת ליה, ואוקרה איהו תאינין. רבי חנינה אעיל לרבי יונתן לגינתיה, וייהב ליה תאנין. מדנפק, חמא חד אילין דברת שובעין חיורין. אמר ליה, למה לא אוכלתני מן אילין? א"ל דאיבון דברי. **דרבי חנינה חשש משום גזל בנו, אף שמסתמא היה מתרצה. תנן, ר' שמעון אומר, כל האילן כנגד המשקולת מפני הטומאה. אמר רבי יסא בשם רבי יוחנן, הלכה כרבי שמעון. אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן, כל עמא מודי שהלכה כר' שמעון**

הדרן עלך פרק לא יחפור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה א

מתני': חזקת הבתים, בורות שיחין ומערות ומרחצאות ושובכות, בית הבדין בית השלחין ועבדים, וכל שהוא עושה פירות תדיר, חזקתן שלש שנים מיום ליום. שדה הבעל, חזקתה שלש שנים ואינה מיום ליום:

גמ': מנין לחזקה? א"ר יוחנן, שמענו מהולכי אושא, משור המועד למדו. א"ר יוסי. מאן אית ליה שור המועד לשלשה ימים? לא רבי יודה? **דאי לר"מ הרי נעשה מועד בשלוש נגיחות אפילו ביום אחד. ואם נלמד משור מועד, אם כן אכלה תלתא פירי בתלתא ירחי כגון אספסתא, להוי חזקה ולא צריך שלוש שנים. והא רבי יהודה לא למד משור מועד אלא מסברה דתנין תמן. רבי יודה אומר, לא אמרו שלש שנים, אלא כדי שיהא באיספמיא, ויחזיק שנה, וילכו ויודיעוהו שנה, ויבא שנה? אמר שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן. [דף ח עמוד א] המוכר בית לחבירו. כיון שמסר לו מפתח, קנה. אמר רבי אמי בשם רבי יוחנן. המוכר בית לחבירו, כיון שצבר לתוכו פירות, קנה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק. ובלבד פירות שראויין ליצבר. אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי. המוכר בור לחבירו, כיון שמסר לו דליין ו"א מכסה הבור ו"א דלי ממש, קנה. אמר רבי יהושע בן לוי בשם ריש לקיש. המוכר צאן לחבירו, כיון שמסר לו משכוכית, קנה. מאי משכוכית? אית דאמרין חוטרא המקל שבו הרועה מנהיג את הצאן. ואית דאמרין פנדורא הפעמון. ואית דאמרין תיישא רבא. אמר ריש לקיש בשם בר קפרא. המוכר קבר לחבירו, כיון שקבר מת אחד בכוך, חזקה לכל הכוך. קבר שלשה מתים בשלשה כוכין, חזקה לכל הקבר: **תנן, ועבדים. אמר רבי סימון אחוה דרבי יהודה בר זבדי בשם רב. תינוק כל זמן שמושלך בשוק, אביו או אמו מעידין עליו. נאסף מן השוק, צריך שני עדים. ואביו ואמו נעשין לו כשני עדים. א"ר אבהו וחשוד אדם לומר על מי שאינו בנו שהוא בנו? ולמה אם אינו במקומו אביו לבד או אימו לבד אינם נאמנים? א"ל, הרי כל רבותינו בגולה מעידין עלינו שכך שמענוה מפי רב. אמר אדא בר אבוה אמר רב חסדא, הדא דתימר בתינוק שאינו מרגיע זוחל. אבל בתינוק המרגיע, הדא היא דאמר רבי יוחנן. עגלים וסייחים המקפצין ממקום למקום, אין להן חזקה שמא ברחו מהבעלים והלכו אליו מעצמן. אמר רבי יסא בשם ר' יוחנן. היו שתי שדות בניכסי הגר והמיצר בנתיים. התולש באחת מהן לקנותה קנאה. לקנות אותה ואת חברתה ולא לקנות המיצר. אותה קנה, חברתה לא קנה. לקנות את חברתה. אף אותה לא קנה. ר' זירא בעא קומי רבי יסא [דף ח עמוד ב] נתכוון לקנות המיצר שעשה קניין במיצר והתכוון לזכות בשני השדות מהו? ושרע התחמק מינה. אמר רב חסדא. בניכסי הגר. תלש צפונה של שדה לקנות דרומה ולא אמצעיתה, צפונה נקנית דרומה לא נקנית. תמן תנינן. הלוקח פשתן מחבירו, אם היה מחובר לקרקע ותלש כל שהוא קנה. שמואל אמר, לא קנה אלא אותו קלח בלבד. והתנן אם היה מחובר לקרקע ותלש כל שהוא קנה הכל? א"ר יוסי. קיימה ר' אבודמא נחותא. מודה שמואל בניכסי הגר דקנה דאף שאיור מפריד בן קנה לקנה, כיון שאין יד אחרת באמצע, שהרי הכל הפקר, כמו שראינו בקמה. רב חסדא אמר. משך בהמה זו לקנות, קנה. לקנות וולדתיה, לא קנה. לקנות היא וולדותיה, קנה. א"ר נסה. הדא דתימר, בשלא היתה עברה. אבל אם היתה עברה, עשו אותה כאחד מאיבריה, ואפילו משך פרה לקנות עוברת קנה. והתני, המוכר וולדי שפחתו לחבירו, לא עשה כלום. עוברי בהמתו לחבירו, לא עשה****

כלום. אויר חורבתו לחבירו, לא עשה כלום משום שזה דבר שאין בו ממש. אלא מוכר לו שדה, ומשייר לו מעשרותיה. מוכר לו שפחה, ומשייר לו וולדה. מוכר לו בהמה, [דף ט עמוד א] ומשייר לו עוברה. מוכר לו חורבה, ומשייר לו אוירא והיאך אפשר לאדם למכור אויר חורבתו לחבירו, שצריך ללמדנו שלא קנה משום דהוי דבר שאין בו ממש? תיפתר באומר לו, תלוש מן החרבה הזו שתיקנה לך אוירה. אמר רבי אבא בשם רב חסדא. ג' הן שהן נאמנין לאלתר. החייה, והשיירה, והמטהרת חברותיה. החיה בשעה שיושבת על המשבר מהדא דכתיב [בראשית לח כח] ותקח המילדת ותקשר וגומר לאמור זה יצא ראשונה. שיירא, כ"י דאמר ר' סימון אחוי דיהודה בר זבדי בשם רב. תינוק כל זמן שמושלך לשוק, או אביו או אמו מעדיין עליו. נאסף, צריך שני עדים. ואביו ואמו נעשין לו כשני עדים. והמטהרת חברותיה, כ"י דתנינן תמן. שלש נשים שהיו ישנות במיטה, ונמצא דם תחת אחת מהן, כולן טמאות. בדקה אחת ומצתה טמא, היא טמאה וכולן טהורות. א"ר אבא ובלבד שבדקה בתוך מעת לעת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ב

מתני': רבי ישמעאל אומר. שלשה חדשים בראשונה, ושלשה חדשים באחרונה, ושנים עשר חדש באמצע, שמנה עשר חדש. ר' עקיבה אומר. חדש אחד בראשונה, וחדש אחד באחרונה, ושנים עשר חדש באמצע, ארבעה עשר חדש. א"ר ישמעאל. במה דברים אמורים? בשדה הלבן. אבל בשדה האילן, כנס את תבואתו, ומסק את זיתיו, וכנס את קייציו, הרי אילו שלש שנים:

גמ': שמואל אמר. זו דברי ר' ישמעאל ורבי עקיבה. אבל חכמים אמרים, שלשה שנים קציר. שלשה שנים בציר. שלשה שנים מסיק. רב אמר. זו דברי רבי ישמעאל ור' עקיבה. אבל חכמים אמרים, שלשה שנים מעת לעת. אמר רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן. כשם שחלוקין כאן, כך חלוקין בשני הבצורת של אליהו. מאי בנייהו? א"ר חנינא שני ערלה בנייהו. האם צריך שיהיו שלוש שנים שלמות או לא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ג

מתני': שלש ארצות לחזקה, יהודה ועבר הירדן והגליל. היה ביהודה והחזיק בגליל, בגליל והחזיק ביהודה, אינה חזקה, עד שיהא עמו במדינה. אמר רבי יהודה. לא אמרו שלש שנים, אלא כדי שיהא באיספמיא, ויחזיק שנה וילכו ויודיעוהו שנה, ויבוא לשנה אחרת.

[דף ט עמוד ב] גמ': תנן, אינה חזקה, עד שיהא עמו במדינה. אמר רב, בשעת החירום שנו שאין שיירות מצויות. אמר רב אין חזקה לבורח שפוחד למחות שמא יתפסוהו, ולא מארץ לארץ שאין שיירות מצויות. שמואל אמר, יש חזקה לבורח שיכול למחות במקומו בפני שנים עדים. ויש חזקה מארץ לארץ. אמר רב נחמן בר רב יצחק קרייא מסייע לשמואל דכתיב [מלכים ב ח ו] והנה האשה אשר החיה את בנה צועקת אל המלך על ביתה ועל שדה וגו' שברחה לארץ פלשתים שבע שנים מפני הרעב, וכתוב, ויתן לה המלך סריס אחד וגומר. ומדהוצרך המלך לצוות להשיב את כל אשר לה, ש"מ דלא יכלה להוציאם בדין ועל כן צעקה אל המלך וצוה להוציא מידם, ש"מ דמחזיקין בנכסי בורח. אמר רבי אלעזר ואפילו שתי אבטיניות מחוזות כגון שלומי ונבירו, והירדן מפסיק בנתיים, ועומד שם ורואה אחד המחזיק בשדה בשלו, אינה חזקה. עד שיהיה עמו באותה העיר ובאותה המדינה. רב אמר, עיקר חזקה הכנסת פירות. לא מודה רב במנכש ובמעדר?. מודה רב במנכש ומעדר. מהו דאמר רב עיקר חזקה הכנסת פירות? אלא שאם ראו אותו חורש וקוצר ומעמר ודש ובורר ולא ראוהו מכניס פירות, אינה חזקה, אלא אם היה גם

הכנסת פירות. רב אמר, עיקר חליצה התרת רצועות. ולא כן א"ר אבא בשם רב יהודה, ורבי זריקן מטי בה בשם רב. לדברי חכמים חלצה ולא רקקה, רקקה ולא חלצה, חליצתה פסולה. עד שתחלוץ ותרוק? מודה רב שאינה חליצה כשרה עד שתחלוץ ותרוק. מהוא דאמר רב עיקר חליצה התרת רצועות? ודאי תרתי בעינן. אלא דבחליצה קאמר דעיקר חליצה התרת הרצועות הוא, ולא בעי עד שתשמט המנעל מעל רגלו. רבי יוסי בן חנינה שאל לרבי יוחנן. ערר שמוחה על שמחזיקים באדמתו, מהו שיהיה צריך לערער בפני ב"ד? אמר ר' יוסה בשם רבי יוחנן, ערר אין צריך ב"ד. ואית דאמרין. ר' יוסי בן חנינה שאל לתלמידיו דרבי יוחנן, ערר מהו שצריך ב"ד? אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן, ערר צריך ב"ד. שמואל אמר, אפילו ערר עמו בפני פועלין, ערר הוא. וצריך לעורר על כל שלשה שנים. גידול בר מיניימין הוה ליה עובדא שהחזיק אחר בשדה שלו וערער. והווי דיינייה חלקיה בר טובי ורב הונא וחייה בר רב. אמר לון חייה בר רב, כן אמר אבא. מכיון שערר עמו שלשה שנים הראשונות, עוד אין צריך לעורר עליו, שכיוון שידע המחזיק שהבעלים מערערים, היה עליו לשמור שטרן, ומפני שטוען שגזל ממנו מכאן והילך אין לגזלן חזקה. ותני כן, היה אוכל שלו שש שנים. ערר שלש שנים הראשונות והשיב טענה שאינה כלום כגון לא אמר לי אדם דבר מעולם ובאחרונה אמר לו אתה מכרתה לי, אתה נתתה לי מתנה, אינה חזקה. שכל טענה שמקצתה בטלה כולה בטלה. אבל אם בטענה הראשונה אמר לו אתה מכרתה לי, אתה נתתה לי מתנה, הרי זו חזקה. שכל חזקה שאין עמה טענה, אינה חזקה. שמואל אמר, אם בזו הדין שאחר שלוש שנים שוב אין הבעלים צריך למחות אין אנו מניחין לגדולי ארץ ישראל כלום שאינם נזהרים לשמור שטרותיהם יותר משלוש שנים אחר מחאה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ד

[דף י עמוד א] מתני': כל חזקה שאין עמה טענה, אינה חזקה. כיצד? אמר לו מה אתה עושה בתוך שלי? שלא אמר לי אדם דבר, אינה חזקה. אתה מכרתה לי, אתה נתתה לי במתנה, הרי זו חזקה. והבא משום ירושה, אינו צריך טענה להסביר כיצד הגיעה השדה לידי אביו אבל צריך חזקה:

גמ': תנן, והבא משום ירושה, אינו צריך טענה. וצריך חזקה. תמן תנינן, מודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו של אביך הייתה ולקחתיה ממנו, נאמן, דהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ואם יש עדים שהשדה הייתה של אביו, והוא אומר לקחתיה ממנו, אינו נאמן. בשלא אכלה שני חזקה, אבל אם אכלה שני חזקה, נאמן. בשלא מת אביו מתוכה, אפילו אכלה שני חזקה אינו נאמן. שאין מחזיקים בנכסי קטן אפילו אחר שהגדיל. שהבן אינו בקיא בנכסי האב ולא ידע למחות. כהדא דתני, ראובן אוכל שדה בחזקת שהיא שלו, והביא שמעון עדים שמת אביו מתוכה, מפקין לה מראובן ומחזירין ליה לשמעון. חזר ראובן והביא עדים שלא מת אביו מתוכה, א"ר נחמן בר יעקב, אנא אפיקתיה מראובן, ואנא מחזיר ליה לראובן. רבנין דהכא סברין כן. רבנין דתמן אמרין, משעה שיצאת, בעדות ברורה יצאת ואף שהביא עדים שעדי שמעון שיקרו, לא מוצאים מידו עד שיביא עדים שהקרקע שלו. א"ר יוסי, מודו רבנין דתמן, שאילו משעה ראשונה שנים אומרים מת אביו מתוכה, ושנים אומרים לא מת מתוכה, שהשדה בחזקת ראובן. דאוקי תרי בהדי תרי והשדה נשארת ביד המחזיק. מי מודיע שמת אביו מתוכה? א"ר אבא, עידי מיתה מודיעין. הגע עצמך שאין העדים יודעין? אמר רבי יוסי לעולם השדה בחזקת בעליה מיכן והילך המוציא מחבירו עליו הראייה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ה

מתני': השותפין והאריסין והאפיטרופין אין להן חזקה. אין לאיש חזקה בניכסי אשתו, ולא לאשה בניכסי בעלה. ולא לאב בניכסי הבן, ולא לבן בניכסי האב. במה דברים אמורים שצריך חזקה שלוש שנים? במחזיק [דף י עמוד ב] אבל בנותן מתנה, והאחין שחלקו, והמחזיק בנכסי הגר, נעל גדר ופרץ כל שהוא, הרי זו חזקה:

גמ': תנן, השותפין והאריסין והאפיטרופין אין להן חזקה. שמואל אמר, לית כאן שותף. דכי שותף אין לו חזקה? לא כן אמר שמואל שותף שירד ונטע כנוטע ברשות משמע שאין לו חזקה ולמה שמאל מתפלא? הן דתימר שותף שירד ונטע, כנוטע ברשות ואין לו חזקה זה דווקא באותו שעומד שם. שכיוון שגם השותף השני עובד בשדה, ברור שמה שנטע היה ברשות ואין לו בזה חזקה. והן דתימר ששותף יש לו חזקה, בשאינו עומד שם. שכיוון שכל השלוש שנים רק האחד נטע והחזיק, מסתמא השני מכר לו חלקו. מהו מייתי תחותיה אם מורידים שותף? האומנין והגוזלין אין להן חזקה. כיצד? ראה עבדו אצל האומן וכליו אצל הכובס אמר לו תן לי עבדי תן לי כיליי. אמר לו אתה נתת לי במתנה, אתה מכרת לי, אינה חזקה, שאין חזקה לאומן. ראה עבדו או כליו ביד אדם בשוק והוא טוען שקנה מהאומן, או שהאומן נתנו לו במתנה, והאומן טוען אתה אמרת לי למוכרו, אתה אמרת ליתנו לו מתנה, הרי זו חזקה. תנן, האריסין אין להם חזקה. רב הונא אמר באריס לעולם, אבל באריס לשעה יש לו חזקה אם התעכב בשדה שלש שנים. רבי יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין. אפילו באריס לשעה, אין לו חזקה. דנימר, משום נחת רוחיה מיניה שעבד טוב, שבקיה. תמן אמרין, אריס אין לו חזקה. בן אריס, יש לו חזקה. רבי יוחנן ור"ל אמרין. אף אריס ובן אריס אין לו חזקה. דנימר משום נחת רוחיה מאבוי, שבק בריה. דאמר רבי יוחנן, אריס שהוריד אריס אין לו חזקה. שדרך אריס להוריד אריס. ואף אם הוריד את בנו, אין לבן חזקה. אדם שמפקח על ניכסי אשתו, אין לו חזקה. שדרך הבעלים לפקח על ניכסי נשותיהן: אין לאיש חזקה בניכסי אשתו. בחיי אשתו, אבל אחר מיתתה יש לו חזקה: ולא לאשה בניכסי בעלה. בחייו, אבל לאחר מותו יש לו חזקה: ולא לבן בניכסי האב. בחייו, אבל לאחר מיתת האב יש לו חזקה: ולא לאב בניכסי הבן. בחייו, אבל לאחר מיתת הבן יש לו חזקה. תנן, נעל גדר ופרץ כל שהוא, הרי זו חזקה. רב אמר, בפוחת מעשרה כגון שהייתה שם פרצה יותר מעשרה וסתם ופוחתה מעשרה, או מוסיף על עשרה כגון שהייתה פרצה פחותה מעשרה והגדילה ליותר מעשרה. שמואל אמר, אפילו פרץ מקום שאינו ראוי לפרוץ, וגדר מקום שאינו ראוי לגדור, הרי זה חזקה. ואין הלוקח קונה עד שיחזיק בה, תני, המוכר לחבירו ונתעצל לוקח ולא החזיק בה. וירד המוכר והחזיק בה. [דף יא עמוד א] ביטלה חזקה את המכר ואת המתנה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ו

מתני': שנים מעידין אותו שאכלה שלש שנים ונמצאו זוממין, משלמין לו את הכל. שנים בראשונה, ושנים בשנייה, ושנים בשלישית, משלשין ביניהן. שלשה אחין כל אחד מעיד על שנה אחרת ואחד מצטרף עמהן, הרי אילו שלש עדיות והן עדות אחת לעניין הזמה:

גמ': אמר לו, מה אתה עושה בתוך שלי? שיש לי בה שני חזקה. והלך זה והזים עדיו, שהעידו שבימים האחרונים עימנו הייתם. הרי זה נותן לו השדה ואכילת פירות של שלשה שנים. שהרי העדים מעידים שאכל שלוש שנים ואף שהזמו בימים האחרונים של שנה שלישית, נאמנים על עדותם שאכל עד שהזמו. א"ר זירא. עד זומם אין נפסל אלא בבית דין. דמכאן ולהבא הוא נפסל ולא למפרע

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ז

מתני': אילו דברים שיש להן חזקה, ואילו שאין להן חזקה. היה מעמיד בהמה בחצר, ומעמיד תנור וכירים וריחים, ומגדל תרנגולין, ונותן זבלו בחצר, אינה חזקה. אבל עשה

לבהמתו מחיצה גבוהה עשרה טפחים, וכן לתנור, וכן לכיריים, וכן לריחים. הכניס תרנגולים לתוך הבית, עשה מקום לזבלו עמוק שלשה או גבוה שלשה, הרי זו חזקה:

גמ': א"ר אלעזר. נהגו השותפין להיות מוותרין זה לזה בתרנגולין. אמר ר' יוסה. מתניתא לא אמרה כן דתנן השותפים שנדרו הנאה זה על זה, שניהן אסורין להעמיד ריחים ותנור ולגדל תרנגולין. האי דנדרים בשיטת רבי אליעזר שסובר שאפילו ויתור אסור במזדר הנאה. א"ר אלעזר. גידל תרנגולין בחצר שאינה שלו, הרי זו חזקה. א"ר יוסי ויאות שלכולי עלמא מותר לו להמשיך ולגדל תרנגולין בחצר מכאן ולהבא, מה נפשך? אם יש לו רשות לגדל, הרי זה גידל. אם אין לו רשות לגדל, הרי זה חזקה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ח

מתני': המרזב, אין לו חזקה ויש למקומו חזקה. המזחילה, יש לה חזקה. סולם המצרי אין לו חזקה. ולצורי יש לו חזקה. חלון המצרית אין לו חזקה [דף יא עמוד ב] ולצורית יש לה חזקה. אי זו היא חלון המצרית? כל שאין ראשו של אדם יכול ליכנס בתוכה. ר' יהודה אומר. אם יש לה מלבן, אף על פי שאין ראשו של אדם יכול ליכנס לתוכה הרי זו חזקה:

גמ': תנן, המרזב, אין לו חזקה ויש למקומו חזקה. ריש לקיש אמר, אין לו חזקה להאריך ולהרחיב בו, אבל יש לו חזקה ויכול להשאירו כמות שהוא. רבי יוחנן אמר, לכל אותה הרוח אין לו חזקה ויכול בעל החצר להכריח אותו להפנות את המרזב שיקלחו מימיו מרוח אחרת. אבל לרוח אחרת יש לו חזקה ואין בעל החצר יכול להכריח אותו להסיר את המרזב לגמרי. והתנינן המרזב, אין לו חזקה ויש למקומו חזקה. המזחילה, יש לה חזקה. ותני עליה, המזחילה יש לה רשות ארבעה אמות ואין בעל החצר יכול לבנות שם כותל כדי שיוכל בעל המזחילה להציב סולם ולנקות את המזחלה. אית לך מימר פשיטא שהחזקה היא כל אותו הרוח שהרי בכל מקום צריך להציב סולם ולנקות. ודכוותא המרזב אין לו חזקה לכל אותה הרוח. משמע שבעל החצר יכול להכריח את בעל המרזב להציב את המרזב ברוח אחרת כרבי יוחנן. ותני כן מקום המרזב בחצר יש לו חזקה מקום קילוחו בחצר אין לו חזקה. תנן, סולם המצרי אין לו חזקה. ולצורי יש לו חזקה. דבי רבי ינאי אמרו, עד שלשה חווקין ככסא. אמר רבי אילא בשם דבי רבי ינאי. לענין טומאה איתאמרת דעד שלושה חווקים עקרו לישיבה ומטמא מדרס. אמר רבי חזקיה בשם דבי רבי ינאי, לענין חזקות איתאמרת, שעד שלושה שליבות נקרא סולם מצרי ואין לו חזקה. אמר ר' יוסי בשם דבי רבי ינאי, לענין שבת איתאמרת גבי כותל שכן שתי חצרות גבוה עשרה, דסולם המצרי אינו ממעט דדבר הניטל אינו ממעט. סולם הצורי ממעט משום דכובדו קובעו. [דף יב עמוד א] תנן, חלון המצרית אין לו חזקה. אמר רבי הושעיה. לא אמרו אלא בחצר אם יש חצר מול החלון, דכיון שאינו יכול להגיע ולהכניס ראשו בחלון מצרי אינו יכול לראות מה שבחצר. ואדם לא חצוף לעמוד על כסא. אבל בגגות אם יש גג מול החלון אפילו למעלה מד' אמות מעכבות שיכול לראות כלפי מעלה. רבי יצחק אמר קמי רבי חנינה. רבי חנינה אמר קמי רבי פנחס בר חמה, לא אמרו אלא בחצר אבל בגגות אם יש גג מול החלון אפילו למעלה מד' אמות מעכבות. שמע ר' אושעיה שאמרו בבית המדרש מימרא זו ולא הזכירו את שמו, והוה ביש ליה. אמר, אנא אמרית שמעתא ולא אמריה משמי. לא אמרו אלא בחצר, אבל בגגות, אפילו למעלה מארבע אמות מעכבו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה ט

מתני': זיז עד טפח, יש לו חזקה ויכול למחות. פחות מטפח, אין לו חזקה ואינו יכול למחות:

גמ': **אמר ר' אילא בשם ר' ינאי. זיז היוצא טפח, מוציאו מאריך אותו את אפילו כמה. למשוך כמה האם יכול להרחיב את הזיז? תנן, בנה עלייה על גבי ביתו, לא יפתחנה לחצר השותפין. אלא אם רצה, בונה חדר לפניו מביתו. מאי חדר לפניו מביתו? אמר נתן ברבי הושעיה, בחולק את ביתו.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה י

מתני': לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השותפין. לקח בית בחצר אחרת, לא יפתחנו לחצר השותפין. בנה עלייה על גבי ביתו, לא יפתחנה לחצר השותפין. אלא אם רצה, בונה חדר לפניו מביתו. ובונה עלייה על גבי ביתו, ופותחה לתוך ביתו. לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח, חלון כנגד חלון. היה קטן, לא יעשנו גדול. אחד, לא יעשנו שנים. אבל פותח הוא לרשות הרבים פתח כנגד פתח, וחלון כנגד חלון. היה קטן, עושה אותו גדול. אחד, עושה אותו שנים.

[דף יב עמוד ב] גמ': **תנן, לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וכ"ו. אבל פותח הוא לרשות הרבים פתח כנגד פתח. ותני פתח כנגד פתח מותר. הכא את אמר פתח כנגד פתח מותר. והכא את אמר פתח כנגד פתח אסור, ורק ברה"ר מותר? הן דתימר מותר, במבוי. והן דתימר אסור, בחצר השותפין. והתני, כשם שבני חצר יכולין למחות זה על ידי זה בחצר, כך בני מבוי יכולין למחות זה על ידי זה במבוי? אמר רבי אילא. אפילו בחצר כאן בשנתן רשות, כאן בשלא נתן רשות שלא תאמר שאסור משום צניעות. תנן, לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח. הא לפתוח ראשון מותר. ולמה לא חוששים שמא גם השני ירצה לפתוח חלון באותו צד ונמצא זה מונע ממנו. והא תנן לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חבירו ואף אם חופר ראשון חייב להרחיק שמא אף חבירו ירצה לחפור. אמר רבי יוחנן. שנייא היא בגינות, שניתנו לחפירה יכול לאמר לו למחר אני רוצה לחפור ואתה מונע ממני, לכן יכול לעכב. אבל במבוי כשפתח האחד לא היה פתח כנגדו ואינו מזיקו, לכן אינו יכול למחות. אמר רבי נסא. וחרבות לא ניתנו להיבנות? אמר ר' יעקב בר אחא. תני תמן, הפותח חלון בכותל חצירו אפילו במעמד חבירו, ולא הרחיק ארבע אמות. פותח ביד שמאל, וחייב להיות נועל בימין. ששכנו מעכב עליו. הגע עצמך שהיה עומד שם? יכיל מימר ליה, הוינא בעיית לעי רציתי שתתעייף. היה מושיט לו צרורות? יכיל מימר ליה, מגחך הוינא בההוא גברא. תני [תוספתא אהלות יד ט] פתח שעשאו למאור שיעורו מלא המקדח. הגיפו למאור דינו כעשוי לתשמיש שיעורו בפותח טפח [דף יג עמוד א] היו אפילו חמשה פתחים זה לפניו מזה, שיעור כולן כמלוא מקדח שהאור נכנס לראשון וממנו מעט לשני וכך הלאה. ודא מסייעא למאן דאמרין הבנאים, חלון שהיא פתוחה לאיטיב חדר פנימי, לא נעשית אלא להכניס את האורה. פחות מכאן, מכיון שאין לה חזקה, אינה מביאה את הטומאה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ג הלכה יא

מתני': אין עושין חלל תחת רשות הרבים בורות שיחין ומערות. ר"א מתיר, כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים. אין מוציאין זיזין וכצוצטראות לרשות הרבים. אלא אם רצה, כונס לתוך שלו ומוציא. לקח חצר ובה זיזין וכצוצטראות, הרי זו בחזקתה:

גמ': **תנן, לקח חצר ובה זיזין וכצוצטראות, הרי זו בחזקתה: נפלו ומבקש לבנותן, רבי יוחנן אמר וויתר. ריש לקיש אמר, לא וויתר. מתניתא מסייעה לדין, ומתניתא מסייעה לדין. מתניתא מסייעה לרבי יוחנן דתנן, מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו. ונטלה ונתן להן מן הצד, מה שנתן נתן ושלו לא הגיעו. מתני' מסייעה לריש לקיש דתנן, לקח חצר ובה זיזין וכצוצטראות ונפלו, בונה אותן בחזקתן**

הדרן עלך פרק חזקת הבתים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה א

מתני': המוכר את הבית, לא מכר את היציע אף על פי שהיא פתוחה לתוכו. ולא את החדר שלפנים ממנו. ולא את הגג, בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. רבי יהודה אומר. אם יש לו צורת פתח בכניסה לגג, אף על פי שאינו גבוה עשרה טפחים אינו מכור:

גמ': **תנן, המוכר את הבית, לא מכר את היציע. אמר רבי נחום בשם רבי חייה בר אבא. והוא שיהא בה ביציע ארבע על ארבע על רום עשרה, ובלבד במקורה ובמגופף. אמר לון רבי זירא כל הדין פירושא פרש לכון ר' חייה בר אבא? שהצריך דוקא ד' על ד' ומקורה ומגופף ועל רום עשרה. ולא את הגג בזמן שיש לו מעקה גבוה עשרה טפחים. סוף דבר מעקה? היו אחורי בתים מקיפין אותו מהו? היו שם עמודים וכלונסיות על גביהן צורת הפתח מהו? נישמענה מהדא דתנן, ר' יהודה אומר. אם יש לו צורת פתח אף על פי שאינו גבוה עשרה טפחים אינו מכור משמע שצורת הפתח לדעת רבי יהודה מועיל. אמרין והוא שיש שם מעקה גבוה עשרה טפחים. ומה שאמר רבי יהודה, הכוונה שצריך שתהיה צורת הפתח בכניסה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ב

[דף יג עמוד ב] מתני': ולא את הבור ולא את הדות, אף על פי שכתב לו עומקה ורומה. וצריך ליקח לו דרך דמוכר בעין יפה הוא מוכר, דברי רבי עקיבה. וחכמים אומרים, אינו צריך ליקח לו דרך. ומודה ר' עקיבה בזמן שאמר לו חוץ מאילו, שאינו צריך ליקח לו דרך שהרי אם כיוון רק להם לא היה צריך לפרש. מכרן לאחר, ר' עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך דמוכר בעין יפה הוא מוכר. וחכמים אומרים, צריך ליקח לו דרך:

גמ': **תנן, ולא את הבור ולא את הדות, אף על פי שכתב לו עומקה ורומה. אם כן לאיזה דבר כתב עומקה ורומה? שאם רצה להשפיל ישפיל, להגביה יגביה. אמר רבה בר רב הונא בשם רב. הלכה כרבי עקיבה דידן, דהוא רבנן דרבי חייה שבבביתא התהפכו הדעות, דמוכר בעין יפה הוא מוכר. ר' זעירא ורב ירמיה אמרו בשם רב. הלכה כרבי עקיבה דרבי חייה, דהוא רבנן דבבלאי דמוכר בעין רעה הוא מוכר. תנן, מכרן לאחר, ר' עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך. תנן התם, מי שהלך למדינת הים ואבדה דרך שדהו, אדמון אומר, ילך לו בקצרה. תמן אמרין, אדמון ורבי עקיבה, אמרו דבר אחד. אמר ר' אילא בסתם חלוקין. דבמה אנן קיימין? אם דבר בריא שיש לו דרך שכך התנו בפירוש, כל עמא מודי שאין צריך ליקח לו דרך. אם דבר בריא שאין לו דרך שכך התנו בפירוש, כל עמא מודו שהוא צריך ליקח לו דרך. אלא כי אנן קיימין בסתם. רבי עקיבה אומר, אינו צריך ליקח לו דרך, דמוכר בעין יפה הוא מוכר. וחכמים אומרים צריך ליקח לו דרך דמוכר בעין רעה הוא מוכר. אבל אדמון דיבר במקרה שודאי הייתה לו דרך רק שאבדה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ג

מתני': המוכר את הבית, מכר את הדלת אבל לא המפתח. מכר את המכתשת הקבועה, אבל לא את המיטלטלת. מכר את האיסטרוביל, אבל לא את הקלת. מכר תנור מכר כיריים. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו, הרי כולן מכורין:

גמ' כיני מתניתא, מכר את המכתשת החקוקה שחקקה בסלע במחובר, אבל לא את הקבועה שחקקה ואחר כך חיברה. דמחובר לקרקע אינו כקרקע.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ד

מתני': המוכר את החצר. מכר בתים שיחין ומערות, אבל לא את המטלטלין. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכה, הרי כולן מכורין. בין כך ובין כך, לא מכר את המרחץ, ולא את בית הבד שבתוכה. ר' אלעזר אומר, המוכר את החצר, לא מכר אלא אורה של חצר:

גמ': **תנן המוכר את החצר. מכר בתים שיחין ומערות, אבל לא את המטלטלין.** רבי יצחק שאל. **מה שאמרה המשנה על דעתיה דרבנן, זה כשמכר לו חצר סתם. מה הדין אם פרש שמוכר בתים בורות שיחין ומערות. האם גם במקרה כזה מכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא המטלטלין.** או אפילו המטלטלין? [דף יד עמוד א] **תנן, ר' אלעזר אומר, המוכר את החצר, לא מכר אלא אורה של חצר.** רבי יצחק שאל. **מה שאמרה המשנה על דעתיה דרבי אלעזר זה כמכר לו חצר סתם. במקרה כזה אמר ר"א שלא מכר אלא אורה החצר. מה הדין בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה. האם מכר בתים בורות שיחין ומערות אבל לא המטלטלין, או אפילו המטלטלין? אמר רבי יוחנן. ואנא אייתיתיה מדבית לוי. דתניא בבית לוי, היו שם חנויות פתוחות לפנים, מכורות. פתוחות לחוץ, אין מכורות. לפנים ולחוץ, אילו ואילו מכורות.** רואים שבדבר של ספק אזלין לטובת הלוקח דמוכר בעין יפה מוכר ואף בספק של ר"א אמרין שמכר גם את המטלטלין.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ה

מתני': המוכר את בית הבד. מכר את הים האבן התחתונה ואת הממל האבן העליונה הסובבת ואת הבתולות שני עמודים שבניהם נע קורת בית הבד, אבל לא מכר את הכיריים ולא את הגלגל ולא את הקורה. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו, הרי כולן מכורים. רבי אלעזר אומר. המוכר את בית הבד, מכר את הקורה:

גמ': **תנן, המוכר את בית הבד וכ"ו. ולא את הקורה.** כל עצמו אם אין לו קורה אינו קרוי בית הבד. ותימר אכן? **מאן תניתיה? כולה ר' אלעזר היא והכי קתני, המוכר את בית הבד. מכר את הים ואת הממל ואת הבתולות, אבל לא מכר את הכיריים ולא את הגלגל אבל מכר את הקורה. שרבי אלעזר אומר. המוכר את בית הבד, מכר את הקורה** דתני בשם ר' אלעזר המוכר את בית הבד מכר את היקבין ואת האסירין [קורות] ואת המפרכות ואת הריחים התחתונה אבל לא את העליונה ולא את השקין ולא את המרצופין שבתוכו. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו **מכורין.** בין כך ובין כך לא מכר היצועין והשכוין והחרותין שבתוכו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ו

מתני': המוכר את המרחץ. לא מכר לא את הנסרים, ולא את הספסלים, ולא את הבילניות מגבות. בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכה, הרי כולן מכורין. בין כך ובין כך, לא מכר לא את המגורות של מים, ולא את אוצרות של עצים:

גמ': **תני, המוכר את המרחץ. מכר בתים הפנימין והחיצונים, ובסלקי, וקמין, ובית האורירין.** אבל לא את המגדלין ארומות, ולא את היורה. ר"ש בן אלעזר אומר. מקום הבלן מכור, ומקום האורירי אינו מכור. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה **מכור.** אף על פי שאמר לו היא וכל מה שבתוכה. בין כך ובין כך, לא מכר את המגורות של מים שמשמש בהן בין בימות החמה בין בימות הגשמים, ולא בית הכנסת של עצים. אמר לו היא ומשמייה אני מוכר לך, הרי כולן מכורין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ז

מתני': המוכר את העיר. מכר בתים, בורות שיחין ומערות, מרחצאות ושובכות, ובית הבדים ובית השלחין. אבל לא את המטלטלין. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, אפי' היו בה בהמה ועבדים, הרי כולן מכורין. רבן שמעון בן גמליאל אומר. המוכר את העיר, מכר את הסנטר עבד שומר העיר:

גמ': תני, המוכר את העיר. רשב"ג אומר, המוכר העיר מכר את הסנטר, אבל לא האיקמונס עבד שאחראי על צרכי העיר. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה מכור, אף על פי שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, בין כך ובין כך, לא מכר לא את שורה ובנותיה, והטרשים המוקצין ממנה. והביבירין של חיה ושל עופות ושל דגים. שוריה אלו בזייה בקעה שמחוץ לעיר. בנותיה אלו כופרניה. חלקו בים ובנהר. אית תניי תני מכורין. ואית תניי תני אינן מכורין. אמר רב חסדא. מאן דאמר מכורין, את שהן בתחומה בתחום שבת. ומאן דאמר אינן מכורין, את שאינן בתחומה תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ד הלכה ח

[דף יד עמוד ב] מתני': המוכר את השדה. מכר את האבנים שהן לצורכה, ואת הקנים שבכרם שהן לצורכו, ואת התבואה שהיא מחוברת לקרקע, ואת מחיצת הקנים שהיא פחותה מבית רובע, ואת השומירה שאינה עשויה בטיט, ואת החרוב שאינו מורכב, ואת בתולת השקמה. אבל לא מכר, לא את האבנים שאינן לצורכה, ולא את הקנים שבכרם שאינן לצורכו, ולא את התבואה שהיא תלושה מן הקרקע. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, הרי כולן מכורין. בין כך ובין כך, לא מכר לא את מחיצת הקנים שהיא בית רובע, ולא את השומירה העשויה בטיט, ולא את החרוב המורכב, ולא את סדן השקמה, לא את הבור ולא את הגת ולא את השובר בין חריבין בין שלימין, וצריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיבה. וחכמים אומרים, אינו צריך ליקח לו דרך. ומודה ר' עקיבה בזמן שאמר לו חוץ מאילו, שאינו צריך ליקח לו דרך. מכרן לאחר, ר' עקיבה אומר אינו צריך ליקח לו דרך. וחכמים אומרים, צריך ליקח לו דרך. במה דברים אמורים? במוכר. אבל בנותן מתנה, נותן את כולן שנותן נותן בעין יפה. האחין שחלקו. זכו בשדה זכו בכולן. המחזיק בניכסי הגר. החזיק בשדה, החזיק בכולן. המקדיש את השדה, הקדיש את כולן דמקדיש בעין יפה הוא מקדיש. ר' שמעון אומר, המקדיש את השדה. לא הקדיש אלא החרוב המורכב ואת סדן השקמה דמקדיש בעין רעה הוא מקדיש ורק אותם הוא חייב להקדיש כיוון שיונקים מההקדש:

גמ': תנן, המוכר את השדה. מכר את האבנים שהן לצורכה, ואת הקנים שבכרם שהן לצורכו. דבית רבי ינאי אמרי, בקנים המחולקין שמשמשים לגפנים לסמוך בהם. רבי חיייה רובה שאל. היו שם חליות קנים מחולקות ועומדים לכרות מהו? רבי יצחק בר טבליי שאל. מכר את הבית והיו שם טבליות של שיש מחולקות לכתלין מהו? רב יודן בר רבי ישמעאל שאל. מכר את הבית והיו שם מלבנין מחולקות לחלונות מהו? אמר רבי חיייה בשם רבי יוחנן. המוכר את השדה ויש שם ערוגה שהיא ששה על ששה ויש לה שם בפני עצמה, אינה מכורה. אמר רבי יוחנן. הקונה סדן שקמה בתוך של חבירו, מחולקת ר' ישמעאל בר רבי יוסי ורבנין. רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר, קנה קרקע שסדן שקמה חשוב ואפילו קנה רק אחד יש לו קרקע. ורבנין אמרין לא קנה עד שיקנה שלוש כמו בשאר אילנות. ר' חיייה בר ווא שאל. מכר לו כל האילן ושייר לעצמו סדן שקמה. על דעתיה דרבי ישמעאל בי רבי יוסי קנה קרקע. על דעתיה דרבנין לא קנה קרקע? או שלעצמו אפילו לרבנן יש לו קרקע. רבי יצחק בר טבליי שאל. מכר לו כל האילן וזית שבמקום פלוני, האם כל זיתים שיש שם מכורין שהרי אמר כל אילן, או כוון שאמר וזית פלוני, כוונתו שרק אותו זית מכור? תנן, מכר לו שדה קנה את מחיצת

קנים שהיא פחות מבית רובע. ר' יודן בי ר' ישמעאל שאל. הקונה שלשה כיתי קנים יש לו **קרקע** וקנה **ארז גדול בניהם** אם היה? במה דברים אמורים? במוכר. אבל בנותן מתנה, נותן את כולם. מה בין מוכר ומה בין נותן מתנה? [דף טו עמוד א] **אמר** רבי אבא בר טבליי בשם רב, שכן דרך הנותן מתנה להיות נותן בעין יפה. **אמר** רבי שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן, שכן דרך הלקוחות להיות מדקדקין. ומה ביניהן? הקדש. מאן **דאמר** שכן דרך הנותן מתנה להיות נותן בעין יפה, אף המקדיש בעין יפה מקדיש. ומאן **דאמר** שכן דרך הלקוחות להיות מדקדקין. **יש מקום להסתפק** מה אמר במקדיש? נישמענה מהדא **דתנן**, האחין שחלקו, יש להן דרך זה על גבי זה. ואית דבעי מימר כן אמר רבי **אלעזר**. האחין שחלקו, מי זכו בשדה זכו בכולן. המחזיק בניכסי הגר, החזיק בשדה החזיק בכולן. הקדיש את השדה הקדיש את כולן. ר' שמעון אומר, המקדיש את השדה. הקדיש החרוב המורכב ושקמה הישנה מפני שיונקין משל הקדש מפני ששייר לו דרך. אם לא שייר לו דרך אף הן יונקין משל הקדש מכאן שהשאלה האם אמרים שמקדיש בעין יפה הוא מקדיש תלוי במחלוקת תנאים:

הדרן עלך פרק המוכר את הבית

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ה הלכה א

[דף טו עמוד ב] מתני': המוכר את הספינה. מכר את התורן, ואת הנס, ואת ההוגין, ואת כל המנהיגין אותה. אבל לא מכר, לא את העבדים, ולא את המרצופין, ולא את האנתיקי סחורה. בזמן שאמר לו היא וכל מה שבתוכה, הרי כולן מכורין. מכר את הקרון, לא מכר את הפרדות. מכר את הפרדות, לא מכר את הקרון. מכר את הצמד, לא מכר את הבקר. מכר את הבקר, לא מכר את הצמד. רבי יהודה אומר, הדמים מודיעין. כיצד? אמר לו מכור לי צמדך במאתים זוז. הדבר ידוע שאין הצמד במאתים זוז. וחכמים אמרים, אין הדמים ראייה. המוכר את החמור, לא מכר את כליו. נחום המדי אומר, מכר את כליו. רבי יהודה אומר. פעמים מכורין, ופעמים אינן מכורין. כיצד? היה חמור לפניו וכליו עליו. אמר לו מכור לי חמורך זו, כליו מכורין. חמורך ההוא, אין כליו מכורין. המוכר את החמור, מכר את הסייח. מכר פרה, לא מכר את בנה. מכר אשפות, מכר זיבלה. מכר בור, מכר מימיו. מכר שובך, מכר יונים. מכר כוורת, מכר דבורים. הלוקח פירות שובך, מפריח בריכה הראשונה. כוורת, נוטל שלשה נחילין ומסרס אחד כן אחד לא. חלות דבש, מניח שתי חלות. זיתים לקוץ, מניח שני גרופיות:

גמ': תני, המוכר את הספינה, מכר את האסכלה כבש שעולים בו ובור המים שבתוכו. אבל לא מכר היצועין, והעובין, והאיסקופה, והביצית סירה. סומכוס אומר מכר דוגית. **אמר** רבי לוי בן בירי בשם רבי יהושע בן לוי ארבעה **תנאים התנה יהושע**. [דף טז עמוד א] מלקטין עשבים מכל מקום, חוץ משדה תלתן שאסורין משום גזל. **דאמר** ר' ינאי כל הספחין אסורין חוץ מן העולים בשדה בור ובשדה ניר בשדה כרם ובשדה זרע. בשדה בור דלא משגח עליה בשדה ניר דו בעי מתקנה חקליה בשדה כרם שלא לאסור את כרמו בשדה זרע שאינו רוצה בהן ואם תאמר רוצה בהן כאילו עקורין ומונחין לפניו. תמן תנין המוציא מת בתחילה מושלך כדרכו נוטלו ואת תבוסתו. אמר רב חסדא זאת אומרת מת מצוה מותר לפנותו. **תמן תנין וכן תלתן שהעלת מיני עשבים אין מחייבין אותו לנכש. כיני מתניתא, אין מחייבין אותו לעקור** שכיוון שעשבים מזיקים לתלתן אין הוא רוצה בהם. **והא בתנאי, יהושע את אמר, מלקטין עשבים מכל מקום חוץ משדה תלתן שאסורין משום גזל. הדא אמרה שהוא רוצה בהן? אמרי, מה שאמרנו תמן שהוא רוצה בהם, משזרען לעמיר. ברם הכא שזרעו לזרע והעשב מזיק לו. וכי לא בא יהושע לפרש אלא לעוברי עבירה? שהרי אם עבר עבירה וזרע תלתן למאכל בהמה וצמחו עשבים ורוצה בהן, אסור משום גזל. לא עבר עבירה שזרע תלתן לזרעים וצמחו עשבים ואינו רוצה בהם, מותר משום גזל? הוי לא שנייא. היא שזרעה לזרע, היא שזרעה לעמיר. וא"כ ממה נפשך קשיא. דאי ניחא ליה לבעל השדה שיעקרו העשבים לפי שקשים הם לתלתן,**

א"כ אמאי אסורים משום גזל? ואי לא ניחא ליה לפי שמועילן העשבים לתלתן. קשיא וכי תיקן יהושע בשביל עוברי עבירה? ועוד אי ניחא ליה בעשבים א"כ יחייבו אותו לנכש שהרי זה כלאים? ואנן תנינן, וכן תלתן שהעלת מיני עשבים אין מחייבין אותו לנכש. ואם דעתו עליהן למה לא חיבוהו לנכש? אמר ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן. מה שנאמר שרוצה בהם, אין הכוונה שרוצה שישארו מחוברים לאדמה, שהרי הם מזיקים את התלתן. אלא רוצה הוא בהן שיהיו עקורין ומונחין לפניו, לתת לבהמתו, לכן אין מחייבים אותו לנכש וכיון שאינו רוצה בהם מחוברים, אינו אסור משום כלאים. וכיוון שרוצה בהם תלושים לבהמתו, אסורים משום גזל. דאמר ר' ינאי כל הספחין אסורין חוץ מן העולים בשדה בור ובשדה ניר ובשדה כרם ובשדה זרע. בשדה בור דלא משגח עליה, בשדה ניר דו בעי מתקנה חקליה. בשדה כרם שלא לאסור את כרמו. בשדה זרע שאינו רוצה בהן. מעתה מצא כלאים בכרם יהו אסורים משום גזל. שהרי הוא רוצה בהן שיהיו עקורים ומונחין לפניו? ר' יוסי לא אמר כן. אלא לכתחילה כשהם מחוברים לא היה רוצה בהן אפילו עקורים לפי שהם פוגמים בתלתן ולא שוה לו להשקיע בתלישה שלהם. אבל לבסוף אחר שכבר נתלשו, הוא רוצה בהן שיהיו עקורין ומונחין לפניו לבהמתו. מעתה מצא כלאים בכרם יהו אסורין משום גזל. שבסוף הוא רוצה בהן כאלו עקורין ומונחין לפניו? כאן בעשבים בשדה תלתן יש לו עם מי להכניס. שקוצר העשבים ביחד עם התלתן, ואינו צריך לשלם במיוחד לכנוס העשבים לביתו, אלא מכניס העשבים עם התלתן. וכאן בכלאי הכרם אין לו עם מי להכניסם ואינו רוצה בהם אפילו אחר שיתלשו, שצריך ללקט רק העשבים ולהביאם לפני בהמתו במיוחד. תמן תנינן. המוציא מת בתחילה מושלך כדרכו, נוטלו ואת תבוסתו. אמר רב חסדא. זאת אומרת, מת מצוה מותר לפנותו. דתנינן, המוציא מת נוטלו ואת תבוסתו, והרי יתכן והוא מת מצווה. וכמה תבוסתו? אמר רבי שמואל בשם רבי יונתן. עד שלשה אצבעות, עד מקום שמוהל יורד. [דף טז עמוד ב] א"ר זעירא. לא מסתברא דא, אלא מת מצוה אסור לפנותו. שאם אומר את מותר לפנותו, אילו הואיל ומאבדין כל השדה שהרי אם יהיו שלוש הרי חוששים שכל השדה שדה קברים שאסור בהנאה, לא כל שכן שמותר לפנותו? אלא ממה דפשיטא לתנא דמת מצוה אסור לפנותו, לפום כן צריך מתניתא שאם מצא אחד או שניים מותר לפנותו. אמר רב חסדא. אתייהא כמאן דאמר מת מצוה אסור לפנותו. שאני אומר אין זה מת מצווה אלא מת רגיל שבלי רשות נקבר והרי זה גזלן ומותר לפנותו. וחש לומר שמא מת מצוה היה? אין מתי מצוה מצויין ומוטלין. מתקנת יהושע שיהיו בני אדם הולכים בשבילי הרשות משתיעקר התבואה עד שתחד רביעה שנייה. ולוקחין ענף לנטיעות מכל מקום, חוץ משל זית ומשל גפן. בזית מן החדש שבחדש, ובגפן מן הישן שבישן. אבל אם היה עשויה כמין טריגול שמהגזע יוצא רק ענף אחד לימין ואחד לשמאל, אפילו מן החדש שבחדש אסור. אמר רבי תנחום דכפר גון בשם רבי אלעזר בי רבי יוסי. ארבעה תנאים התנה יהושע, מלקטין עשבין מכל מקום ובלבד שלא ישרשו. ונפנים לאחורי הגדר. אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי בשם ר' תנחום. עד מקום שמתעטש ואין קולו נשמע. ורועין בחורשין. אפי' שבט יהודה בשבט נפתלי. ונותנין לנפתלי מלא חבל יבשה לדרומו של ים כנרת שיוכלו לפרוש מכמורות, שנאמר [דברים לג כג] ים ודרום ירשה דברי ר' יוסי הגלילי. ר' עקיבה אומר, ים זה ים של סמכו. ודרום זה ים של טבריה. ומסתלקין לצדדין מפני יתדות הדרכים. אמר רב יהודה בשם רב. אפילו לשדה מליאה כרכום. מה נותן דמים או לאו? מן מה דאמר רב יהודה אפילו מליאה כרכום, הדא אמר נותן דמים. א"ר אילא, אדרבא מכיון דאמר רב יהודה אפילו לשדה מליאה כרכום, הדא אמרה אין נותן דמים. האם אינו יכול להתחסד ולדחוק את עצמו יותר מדאי ולא לסטות מהדרך לשדה, שנראה כיוהרה או מותר? נישמעניה מהדא. מעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע שהיו מהלכין בדרך. וראו את יהודה בן פפוס משתקע ובא כנגדן. אמר רבן גמליאל לר' יהושע, מי זה שמראה עצמו באצבע? אמר לו, יהודה בן פפוס הוא, שכל מעשיו לשום שמים. אמר ר' שמואל בשם רבי יונתן. הרוצה לבנות עיר בתחילה, נותנין לו ארבעה דרכים לארבע רוחות העולם. ר' חנינה בעי קומי ר' מנא [דף יז עמוד א] מה מארבע אמות עד שמנה, או משמנה עד שש עשרה? אמר לו, משמנה ועד שש עשרה, כדי שיהא קרון הולך וקרון בא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ה הלכה ב

מתני': הקונה שני אילנות בתוך של חברו, הרי זה לא קנה קרקע. רבי מאיר אומר, קנה קרקע. הגדילו, בעל הקרקע לא ישפה שכיוון שאין לקונה קרקע הרי הקרקע של המוכר משעבדת לעצים. העולה מן הגזע, שלו. ומן השרשים, של בעל הבית. ואם מתו, אין לו קרקע. קנה שלשה, קנה קרקע. הגדילו, ישפה. העולה מן השרשין, שלו. ואם מתו, יש לו קרקע:

גמ': תנן, העולה מן הגזע, שלו. ומן השרשים, של בעל הבית. דבי ר' ינאי אמרי. הרואה את הצל מתחת האדמה, זה היוצא מהשורש. הרואה את החמה, זהו היוצא מהגזע. אמר ר' חמא בר עוקבה בשם ר' יוסי. העולה משרשיו ולא מגזעו אפילו אם רואה את השמש, זהו שורש והוא לבעל הקרקע. מגזעו ולא משרשיו, זהו אילן ושיך לקונה. א"ר יוחנן. הקונה שלשה אילנות, קנה קרקע שביניהן ותחתיהן וחוצה להן כמלוא אורה וסלו שתי אמות. א"ר אלעזר דרך אין לו, ומלוא אורה וסלו יש לו חוצה לו?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ה הלכה ג

מתני': המוכר את הראש בבהמה גסה, לא מכר את הרגלים. מכר את הרגלים, לא מכר את הראש. מכר את הקנה, לא מכר את הכבד. מכר את הכבד, לא מכר את הקנה. אבל בבהמה דקה. מכר את הראש, מכר את הרגלים. מכר את הרגלים, לא מכר את הראש. מכר את הקנה, מכר את הכבד. מכר את הכבד, לא מכר את הקנה:

גמ': תנן, אבל בבהמה דקה. מכר את הראש, מכר את הרגלים. מכר את הקנה, מכר את הכבד. רבי יצחק שאל. מכר חצי הראש, מכר חצי הרגלים? מכר חצי קנה, מכר חצי כבד? נישמענה מהדא גבי מתנות כהונה דתנן, מכר לו יד כמות שהיא, ראש כמות שהוא, בני מעיים כמות שהן, נותן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים. לקחן במשקל, נותן לכהן ומנכה לו מן הדמים. רואים שאף כשמוכר ראש כוונתו לחלק מהראש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ה הלכה ד

מתני': ארבע מידות במוכרים. מכר לו חטים יפות ונמצאו רעות. הלוקח יכול לחזור בו. רעות ונמצאו יפות, המוכר יכול לחזור בו. [דף יז עמוד ב] רעות ונמצאו רעות. יפות ונמצאו יפות, אין אחד מהן יכול לחזור בו. שחמתית ונמצאת לבנה, לבנה ונמצאת שחמתית. עצים של זית ונמצאו של שקמה, של שקמה ונמצאו של זית. יין ונמצא חומץ, חומץ ונמצא יין, שניהן יכולין לחזור בהן. המוכר פירות לחבירו. משך ולא מדד, קנה. מדד ולא משך, לא קנה. אם היה פיקח, שוכר את מקומן. הלוקח פשתן מחבירו, הרי זה לא קנה עד שיטלטלנו ממקום למקום. ואם היה במחובר לקרקע ותלש כל שהוא, קנה בחזקה. המוכר יין ושמן לחבירו והוקרו או שהוזלו, וכלי המידה של הסרסור עד שלא נתמלאת המידה למוכר. משנתמלאת המידה, ללוקח. היה סרסור ביניהן. נשברה החבית, נשברה לסרסור. חייב להטיף לו שלש טיפין. הרכינה ומיצת, הרי זה של מוכר. והחנווני אינו חייב להטיף לו שלש טיפין. רבי יהודה אומר, בלילי שבת עם חשיכה כל אדם פטור:

גמ': תנן, עד שלא נתמלאת המידה למוכר. משנתמלאת המידה, ללוקח. והיכי? אם בשהיתה המידה למוכר, חזקה למוכר. אם היתה ללוקח, חזקה ללוקח. אמר ר' יהודה בשם שמואל ור' אילא אמר בשם ר' יהודה ברבי, כיני מתני'. כשהיתה המדה לאדם אחר. עד שנתמלאה המידה, הרי היא שאולה למוכר, משנתמלאה המידה הרי היא שאולה ללוקח. תנן, חייב להטיף לו שלש טיפין. תני, ר' יודה אומר. לילי שבת עם חשיכה פטור, מפני שהוא רשות דרבנן, ובע"ש שטרוד חכמים פטור

אותו. וחכמים אומרים, בין כך ובין כך אפילו חנווני ואפילו בערב שבת חייב. מאי טעמא? אמר ר' יודן **דכתיב** [שמות כב יד] אם שכיר הוא בא בשכרו. וכיוון שהם מרוויחים כסף עליהם לתת את הכל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ה הלכה ה

מתני': השולח את בנו אצל החנווני, ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר. שבר את הצלוחית ואיבד את האיסר, החנווני חייב. ורבי יהודה פוטר, שעל מנת כן שילחו. ומודין חכמים לר' יהודה, בזמן שהצלוחית ביד התינוק ומדד החנווני לתוכה, שהחנווני. פטור הסיטון מקנח מידותיו לשלשים יום. ובעל הבית אחת לשנים עשר חדש. ר"ש בן גמליאל אומר, חילוף הדברים. החנווני מקנח את מידותיו פעמים בשבת, וממחה את משקלותיו פעם אחת בשבת, ומקנח מאזנים על כל משקל ומשקל. אמר רבן שמעון בן גמליאל. במה דברים אמורים? בלח. אבל ביבש, אינו צריך. וחייב להכריע לו שהמאזניים ירד טפח [דף יח עמוד א] היה שוקל לו עין בעין שלא הכריע, נותן לו גירומים. אחד לעשרה בלח, ואחד לעשרים ביבש. מקום שנהגו למוד בדקה, לא ימוד בגסה. בגסה, לא ימוד בדקה. למחוק, לא יגדוש. לגדוש, לא ימחוק:

גמ': א"ר אבא בר ממל. בעשירות כשמודד עשר קב, חייב להכריע לו טפח פחות מכן אינו חייב. כתיב [ויקרא יט ל] מאזני צדק אבני צדק. מיכן אמרו חכמים, כל מצוה שמתן שכרה בצידה, אין ב"ד מוזהרין עליה. **כתיב** [דברים כה טו] **אבן שלמה וצדק** יהיה לך. מנה לך אנגרמוס ממונה על המידות על כך, ותימר הכן? א"ר בון בר חייה. כיני **מתניתין**, כל מצוה שמתן שכרה בצידה, אין בית דין נענשין עליה. רב, מנייה ריש גלותא אנגרמוס ראש הגולה מינה את רב ממונה על המידות. והוה מחי על מכילתא, ולא על שיעוריא הפקעת מחיר. חבשיה ריש גלותא. עאל רב קרנא גביה **ושאל לו למה לא העניש על השערים**. א"ל. אנגרמוס שאמרו, למידות ולא לשיעורין. א"ל, והא תנית אנגרמוס למידות ולשיעורין? א"ל, פוק אמר לון אנגרמוס שאמרו למידות ולא לשיעורין. נפק ואמר לון, בר נש דתנה כבשה דאהינו יודעי סתרי תורה, חבשין ליה?

הדרן עלך פרק המוכר את הספינה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ו הלכה א

מתני': המוכר פירות לחבירו ולא צימחו. אפילו זרע פשתן, אינו חייב באחריותו. רבן שמעון בן גמליאל אומר. זירעוני גינה שאינן נאכלין, חייב באחריותן. המוכר פירות לחבירו, הרי זה מקבל עליו רובע טנופת לסאה. תאנים, מקבל עליו עשר מתליעות למאה. מרתף של יין, מקבל עליו עשר קוססות למאה. קנקנים בשרון, מקבל עליו עשר פיטסאות למאה. המוכר יין לחבירו והחמיץ, אינו חייב באחריותו. ואם יודע שיינו מחמיץ, הרי זה מקח טעות. אם אמר לו יין מבושם אני מוכר לך, חייב להעמיד לו עד עצרת. ישן, משל אשתקד. מיושן, משל שלש שנים.

[דף יח עמוד ב] גמ': תני, המוכר פירות לחבירו ולא צימחו. אפילו זרע פשתן שרובו לזריעה עדין יכול לאמר לאפילה מכרתי, אין חייב באחריותו. ואם התנה עמו **מתחילה שקונה לזרע**, חייב באחריותו. מהו נותן לו? דמי זרעו. ויש אומרים, נותן לו דמי יציאותיו. **תנן, המוכר פירות לחבירו, מקבל עליו רובע טנופת**

לסאה. תמן גבי כלאים תנינן, כל סאה שיש בו רובע ממין אחר, ימעט עד שיהיה בו פחות מרובע. הכא מקבל עליו. ברם תמן, ימעט. הכא ובלבד טנופת. ברם תמן, מין אחר. הכא ובלבד כדרך מגעו אפילו אם הטינוף בצד אחד אינו חייב להפריד, ברם תמן, ובלבד כדרך **משאו** שמעורב. הכא ר"ש מודה שליכורך מכמה סוגים מצטרף לרובע. ברם תמן, **תנא קמא סבר שני מינים שהם כלאים בתבואה מצטרפים לרובע.** ר"ש אומר, שני מינים הן ואין מצטרפין. רבי חייה בר אבא שאל. סאה **שעורין** שנפלה לתוך מאה של **חיטים. מוכר ולוקח** מהו שיחלקו את השבח? שהרי עכשיו מוכר את השעורים במחיר חיטים שמחירם יקר יותר. ר' יצחק בר טבליי שאל. סאה תרומה שנפלה לתוך מאה של חולין. **כהן וישראל**, מהו שיחלקו את השאר? שהרי התרומה בטלה והפכה חולין שדמיה יקרים מתרומה. א"ר בון בר חייה. נישמענה מהדא **דתנן**, הבורר צורות מתוך כריין של חבריו, חייב לשפות לו **ומשלם לו דמי חיטים כפי שהיה מוכר**. רואים שאין מורידים מהמחיר בגלל התערובת, כמו שלא מוסיפים על המחיר אם ברר את הפסולת. מכאן שאף את השעורים או התרומה בתוך התערובת ימכרו במחיר מלא ויש שבה. **תנן, המוכר פירות לחבירו, הרי זה מקבל עליו רובע טנופת לסאה.** ר' בון בר כהנא אמר, באומר צבור ואקנה. אבל אם היו צבורין משעה ראשונה, לא בדא שהרי ראה וסבר וקיבל אפילו **יותר מרובע טינופת.** תני, מאה חביות אני מוכר לך. חייב להעמיד לו יין יפה כרוב היין הנמכר באותו מקום. מאה חביות יין אני מוכר לך. חייב להעמיד לו יין יפה כרוב היין הנמכר באותו חנות [דף יט עמוד א] מאה חביות אילו אני מוכר לך, אפילו חומץ הגיעו. **תנן, המוכר יין לחבירו והחמיץ, אינו חייב באחריותו.** אמר רבי חייה בר ווה. בשהיו הקנקנים של **לוקח, דיכיל מימר ליה קנקנים דידך גרמו.** אבל אם היו קנקנים של מוכר חייב באחריותו. רבי חייה בר יוסף אמר. אפילו קנקנים של מוכר אינו חייב באחריותו שיכול לאמר לו לשתייה מכרתיו לך. בדק חבית להיות מפריש עליה והולך ובא ובדק לאחר זמן ומצאה חומץ. אמר רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי. שלשה ימים הראשונים מהבדיקה הראשונה, וודאי יין ואחרונים חומץ. והאמצעים ספק. אמר רבי אבהו. גם אני שמעתי מר' יהושע בן לוי כך, אבל רבי יוחנן לא אמר כן. אלא שלשה הראשונים ודאי יין, מיכן ואילך ספק. מה ופליגי? לא פליגי, מה דאמר רבי יוחנן, בשמצאו חומץ דיהא. שברור שרק עכשיו מתחיל להחמיץ. מה דאמר ר' יהושע בן לוי, בשמצאו חומץ ברור. ואתיין אילין פלוגתא כאילין פלוגתא. דתנינן תמן. מחט שנמצאת חלודה או שבורה, טהורה. שאינה מקבלת טומאה כשהיא חלודה או שבורה. ואם חזר ועשה ממנה כלי, טהור. ולא גוזרים טומאה ישנה, אם לא שידענו שנטמאה קדם שנשברה. **תני, הניחה שיפה חלקה ושלמה ובא ומצאה חלודה וידוע שנגע בה טומאה רק לא ברור האם הייתה חלקה ושלמה כשנגע בה הטומאה ומקבלת טומאה.** אמר ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי. שלשה הראשונים, ודאי טמאה. אחרונים טהורה. אמצעיים ספק. אמר רבי אבהו, כך אמר רבי יהושע בן לוי. אבל רבי יוחנן לא אמר כן אלא, שלשה ימים הראשונים ודאי טמאה, מכאן ואילך ספק. רבי אילא ורבי אבא ורבי אלעזר אמרו בשם כל רבנין דעלין לבי מדרשא. ביין ובמחט הלכה כרבי יהושע בן לוי. **תנן התם רבי יהודה אומר, בשלשה פרקים בודקין את היין. בקדים של מוצאי החג. ובהוצאת סמדר, ובשעת כניסת מים לבוסר. ותני יין מגיתו. מפרישין עליו בחזקת שהוא יין טוב שלא החמיץ, עד ארבעים יום.** רבי חייה בר ווה שאל בא בסוף שבוע ומצאו חומץ ברור **למפרע נעשה חומץ או מיכן ולהבא?** ר' יצחק שאל עבר הפרק **קדם סוף** ארבעים יום. כוחו של פרק ביטל כח של ארבעים יום או כח ארבעים יום ביטל כוחו של פרק. רבי קריספא בעי. כל שנה ושנה הוא בודק בשלוש פרקים הללו. או רק בשנה הראשונה ובדיקה זו טובה לשלש שנים? נישמענה מן הדא **דתנן**, המוכר יין לחבירו **סתם**, חייב באחריותו **עד החג.** ממה שנתן אחריות עד החג אף ביין של יותר משנה משמע שאף בשנה השניה חוששים שרוח הקדים של מוצאי החג תקלקל את היין ולכן המוכר לא מתחייב יותר. **אמר רבי יודה. תיפתר באילין בני גלילא. דאינון קטפין בתר קדמיתא** רוח מזרחית **דחגא.** ולכן בשנה הראשונה היין לא נבדק האם הוא עומד ברוח קדים כזו, ולית את שמע מינה כלום. ויידא אמרה דא? **דתני**, ישן משל אשתקד ומיושן מן שלש שנים. מה שלא נתנו שיעור לשאר שנים נימר משום הדא מטעומיתה. דמשמע דכיון דטעים בג' שנים בג' פרקים, תו לא צריך לחוש לדבר דאינו מחמיץ לעולם. הדא אמרה ישן חייב באחריותו שתי שנים. וחייב באחריותו עד החג. הדא אמרה בכל שנה ושנה הוא בודק. כיצד הוא בודק? בודק חבית אחת. וכולן תלויות בה? או כל אחת ואחת הוא בודק? ואינה מחמיצות? אמר רבי שמי אית בני נש מקשין על גרבא מלבר ואינון ידעין מה אית בה מלגיו:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ו הלכה ב

מתני': המוכר מקום לחבירו לעשות לו בית. וכן המקבל מקום מחבירו לבנות לו בית חתנות לבנו. בית אלמנות לבתו. בונה ארבע אמות על שש דברי רבי עקיבה. ר' ישמעאל אומר [דף יט עמוד ב] רפת בקר הוא זו. הרוצה לעשות רפת בקר, בונה ארבע אמות על שש. בית קטן, שש על שמנה. גדול, שמנה על עשר. טריקלין, עשר על עשר. רומו כחצי אורכו וכחצי רחבו. וראייה לדבר, היכל וכתליו שארכו היה ארבעים ורחבו עשרים וגבהו שישים. רבן שמעון בן גמליאל אומר, כבנין היכל:

גמ': תני, קנטר אולם גדול, חייב להעמיד לו שתיים עשרה על שתיים עשרה. רב המנוא ספרא שאל לר' חנינה. כתוב אחד אומר [מלכים א ו ב] **והבית אשר בנה שלמה לה' ששים אמה ארכו ועשרים רחבו ושלושים אמה קומתו**. וכתוב אחד אומר [מלכים א ו כ] **ולפני הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רוחב ועשרים אמה קומתו?** ולא הוה דשמעה ולא אמרין ליה כלום. שאל לרבי ירמיה, אמר ליה, מן הקרקע ולמעלן, שלשים אמה. אבל רק עשר אמות היה מצופה ארזים והוא הנקרא דביר ומן הדביר ולמעלן, עשרים אמה. **שגובה הדביר עשר אמות**. אמר רבי אבהו, מפכליה מקטין **לדביר?** והרי הדביר היה עומד מן הקרקע ועד הקורות דכתיב, וספון בארז מן הקרקע ועד הקורות. אלא מן הקרקע ולמעלן, שלשים אמה. מן הכרוב ולמעלן, עשרים אמה. אמר רבי תנחומא, מסורת אגדה היא, שאין מקום דביר עולה מן המניין שציפוי הארזים לא מיעט את קדש הקדשים מעשרים אמה וי"א שמקום הכרוב אינו מן המנין. **א"ר לוי**, ולא מקום ארון עולה מן המניין. אמר רבי לוי. ותני כן בשם ר' יודה בי ר' אלעאי, ארון עומד באמצע, וחולק הבית עשר אמות לכל רוח והרי הכל יחד עשרים מאן שמקום הארון אינו עולה מן המניין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ו הלכה ג

מתני': מי שיש לו בור לפניו מביתו של חבירו. נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין, ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין. ואינו מכניס בהמתו ומשקה מבורו, אלא ממלא ומשקה מבחוץ. זה עושה לו פותחת, וזה עושה לו פותחת. מי שיש לו גינה לפניו מגינתו של חבירו. נכנס בשעה שדרך בני אדם נכנסין, ויוצא בשעה שדרך בני אדם יוצאין. ואינו מכניס לתוכה תגרים, ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת, והחיצון זורע את הדרך. נתנו לו דרך מן הצד מדעת שניהן. נכנס בשעה שהוא רוצה, ויוצא בשעה שהוא רוצה, ומכניס לתוכה תגרים, ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת. וזה וזה אינן רשאין לזרעה:

גמ': **תנן, וזה וזה אינן רשאין לזרעה**. תני, החיצון אין זורע את הדרך **דהוא א"ל**, מעלל אנא שרע שאם תזרע כשתשקה אני יכול להחליק. הפנימי אין זורע את הדרך, **דהוא אמר ליה**, את חייס על דידך ודייש תדרוס על דידי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ו הלכה ד

[דף כ עמוד א] מתני': מי שהיתה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו. נטלה ונתן להן מן הצד, מה שנתן נתן ושלו לא הגיעו. דרך היחיד, ארבע אמות. ודרך הרבים, שש עשרה אמה. דרך המלך, אין לה שיעור. ודרך הקבר, אין לה שיעור. המעמד, דיני ציפורין אמרו, בית ארבעת קבין. המוכר מקום לחבירו לעשות לו קבר, וכן המקבל מקום

מחבירו לעשות לו קבר, עושה תוכה של מערה ארבע אמות על שש. ופותח לתוכה שמנה כוכין. שלשה מיכן, וג' מיכן, ושנים מכנגדן. והכוכין, ארכן ארבע אמות, ורומן שבעה, ורחבן ששה. ר"ש אומר, עושה תוכה של מערה שש על שמנה, ופותח לתוכה שלש עשר כוך. ארבעה מיכן, וארבעה מיכן, ושלשה מכנגדן. ושנים, אחד מימין הפתח ואחד מן השמאל. ועושה חצר על פתח המערה, שש על שש כמלוא המיטה וקובריה. ופותח לתוכה שתי מערות, אחת מיכן ואחת מיכן. ר"ש אומר, ארבע לארבע רוחותיה. רבן שמעון בן גמליאל אומר, הכל לפי הסלע:

גמ': תנן, ר"ש אומר, עושה תוכה של מערה שש על שמנה, ופותח לתוכה שלש עשר כוך. ארבעה מיכן, וארבעה מיכן, ושלשה מכנגדן. ושנים, אחד מימין הפתח ואחד מן השמאל. רב חייה בר יוסף אומר, עושה אותן זקופים כמין נגרין ויקבור בעמידה משני צידי הפתח. א"ל ר' יוחנן, והלא הכלבים אינן נקברין כן. כיצד עושה? בונה מלפניה בקרן זוית כבחושן, ואין העוברת נוגעת בו? שהרי בכל צד נותן ארבע כוכין ובאמצע שלוש. רוחב כל אחד אמה ובניהם אמה ובפינה משאיר חצי אמה מכאן וחצי אמה מכאן. נמצא שאם יחצוב בקרן זוית כוך של אמה יפגע בכוך שמימין ומשמאל? אינם נוגעות דבני בגובה שונה חדא מדלעיל וחדא מלרע

הדרן עלך פרק המוכר פירות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ז הלכה א

מתני': האומר לחבירו בית כור עפר אני מוכר לך. היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים, או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אין נמדדין עמה. פחות מיכן, נמדדין עמה. ואם אמר לו, כבית כור. אפילו היו שם נקעים עמוקים יותר מעשרה טפחים, או סלעים גבוהים יותר מעשרה טפחים, הרי אילו נמדדין עמה:

גמ': תנן, פחות מיכן, נמדדין עמה עד ארבע קבים לבית כור. אמר ר' יסא בשם ר' יוחנן. ובלבד שיהיו במעוט השדה. ושיהיו מפוזרים ומובלעים בה. וסלע ששילחו בית רובע אין נמדד עמה אף אם אינו גבוה עשרה. שבאמצע נמדד, שבצד אין נמדד. אי זהו צד ואי זהו אמצע? דבית ר' ינאי אמרי, כל שמחרישה סובבתו, זהו אמצע. אין המחרישה סובבתו כגון שהיה צמוד למצר, זהו מהצד. כי אתא ר' יוסי אמר בשם ר' יוחנן. היה רוב הסלע מצד אחד כגון פחות ארבעת קבין במקום אחד, אלא שאם תפזרנה תהיה מיעוט, נמדד עמה. [דף כ עמוד ב] תנן, פחות מיכן, נמדדין עמה. תנן, היו שם נקעים עמוקים עשרה טפחים, או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אין נמדדין עמה. רחבין כמה? רבי חגי אמר יותר מארבעה טפחים. ר' יוסי בי ר' בון אמר, יותר עשרה טפחים. היה שם נקע א' עמוק עשרה טפחים ואין בו ארבעה מהו? נישמענה מהדא דאמר ר' יסא בשם רבי יוחנן, ובלבד במיעוט השדה ובמובלעין בה ובסלע ששילחו בית רובע אין נמדד עמה. היה חלוק לשנים, נמדד עמה, מכאן שאם יש ד' על ד' אבל אינו עמוק או גבוה עשרה, אינו חשוב ובטל ועולה בחשבון. הדא אמרה היה רובה מצד אחד שאם תפזרנה ויש בה מיעוט אין נמדד עמה. שלא אמר אלא שאם היה חלוק לשנים, נמדד עמה. אבל אם לא נחלק בשוה החלק הגדול אין נמדד עמה. היה שם נקע אחד ארוך וצר והוא מסתלק לחשבון בית רובע מהו? ר' חייה בר ווא שאל. היה עשוי כמין מקלות פסים מעקלים שבניהם קרקע נמדד עמה או לא? ר' יודן בר ישמעאל שאל. היה עשוי כמין טבליות של שייש כמין משולש, נמדד עמה או לא? ר' יצחק בר טבליי שאל. היה עשוי כמין קתדריות שהסלע יוצאת מהקרקע משטח קטן ובאור מתרחבת, ממקום דופנו הוא מודד או ממקום שיפועו הוא מודד? אמר רב הונא בשם רב חייה שאמר בשם ר' יוחנן, והוא שיהא שם בית ארבע קבין עפר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ז הלכה ב

מתני': בית כור עפר אני מוכר לך מדה בחבל מדויק. פחת כל שהוא, ינכה. הותיר כל שהוא, יחזיר. ואם אמר לו, אם חסר ואם יתר. אפילו אם פחת רובע לסאה, או הותיר רובע לסאה, הגיעו. יותר מיכן, יעשה חשבון. ומהו מחזיר לו? מעות. ואם רצה מחזיר לו קרקע. ולמה אמרו מחזיר לו מעות? לייפות כוחו של מוכר. אבל אם שייר בשדה בית תשעת קבין, ובגינה בית חצי קב. וכדברי רבי עקיבה בית רובע, מחזיר לו את הקרקע. ולא את הרובע בלבד הוא מחזיר לו, אלא את כל המותר:

גמ': הכא ברישא את אמר, שאם אמר הן חסר הן יתר, עד רובע הגיעו, משמע שעד רובע נשאר אצל הקונה. והכא בסיפא את אמר לא את הרובע בלבד מחזיר לו אלא כל המותר. למה לא יחזיר עד שישאר פחות מבית רובע? אמרי, מכיון שאת מוציאו [דף כא עמוד א] לפחות מחבל שאינו כאומר לו הן חסר הן יתר, מחזירו את למידה בחבל שחייב לתת לו בדיוק את מה שסיכמו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ז הלכה ג

מתני': מידה בחבל אם חסר אם יתר. ביטל אם חסר אם יתר, מידה בחבל. הן חסר הן יתר מדה בחבל. ביטל מידה בחבל, את הן חסר הן יתר כדברי בן ננס שאומר תפוס לשון אחרון. בסימניו במצרו. פחת משתות הגיעו, עד שתות ינכה:

גמ': תני ר' חיה. המוכר עבד לחבירו. נמצא גנב או קוביוסטוס, הגיעו שרוב עבדים כך. נמצא ליסטים או מוכתב למלכות, לא הגיעו. תנן, בסימניו במצרו. פחת משתות הגיעו, עד שתות ינכה. רבי הונא אמר, השתות עצמו מנכה דגם שתות בדיוק צריך להחזיר, דעד ועד בכלל

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ז הלכה ד

מתני': האומר לחבירו, חצי שדה אני מוכר לך. משמנין ביניהן ונוטל חצי שדה. חצייה בדרום אני מוכר לך. משמנין ונוטל חצייה בדרום. והוא מקבל עליו מקום הגדר והחריץ ובין חריץ שהיו עושים עוד חריץ מקביל כדי שלא תקפוץ הנמיה. וכמה הוא חריץ? ששה טפחים. ובין חריץ שלשה:

גמ': תני, האומר לחבירו חצי שדה אני מוכר לך. ופלוני מקיפך, ופלוני מקיפך, וחצי פלוני מקיפך כגון שאמר לו, שדה של ראובן הוא הגבול במזרח, ושדה של שמעון הוא הגבול בדרום, ומצד מערב, חצי שדה של לוי הוא הגבול. רב הונא ורב יהודה ור' ירמיה. חד אמר, נותן לו כמין פנדור שמחבר מחצי של לוי במערב לקצה ראובן בשיפוע. וחד אמר, נותן לו כמין מטלית שנותן לו מלבן כנגד חצי של לוי וחצי של ראובן, ומוסיף לו רצועה במזרח כנגד חצי שני של ראובן. וחד אמר, נותן לו כמין פסיקיא שנותן לו רצועה כנגד ראובן וכנגד שמעון וכנגד חצי לוי.

הדרן עלך פרק האומר לחבירו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה א

[דף כא עמוד ב] מתני': יש נוחלין ומנחילין. נוחלין ולא מנחילין. מנחילין ולא נוחלין. לא נוחלין ולא מנחילין. אילו נוחלין ומנחילין. האב את הבנים, והבנים את האב. ואחין מן האב, נוחלין ומנחילין. האיש את אמו, והאיש את אשתו, ובני אחיות, נוחלין ולא מנחילין. האשה את בנה, והאשה את בעלה, ואחי האם, מנחילין ולא נוחלין. והאחין מן

האם, לא נוחלין ולא מנחילין. סדר נחלות כך הוא. איש כי ימות וכן אין לו, והעברתם את נחלתו לבתו. הן קודם לבת. וכל יוצאי יריכו של בן, קודם לבת. הבה קודמת לאחין. וכל יוצאי יריכה של בת, קודמין לאחין. האחין קודמין לאחי האב. כל יוצאי יריכו של אחין, קודמין לאחי האב. זה הכלל. כל הקודם בנחלה, יוצאי יריכו קודמין. והאב קודם לכל יוצאי יריכו:

גמ': כתיב [במדבר כז ח] איש כי ימות וכן אין לו, והעברתם את נחלתו לבתו. תני ר' ישמעאל. שינה הכתוב נחלה זאת מכל נחלות שבתורה. שבכולן כתוב ונתתם, וכאן כתוב והעברתם. **דעיבור** הדין הוא שתהא הבה יורשת שמסברא היינו אומרים שלעולם אינה יורשת כדי לא להעביר נחלה משבט לשבט. **חכמי העכו"ם** אומרים, בן ובת שוין כאחת. דאינון דרשי, וכן אין לו **והעברתם את נחלתו לבתו**, אז הבה יורשת לבדה. הא אם יש לו, שניהן שוין. התיבון, והכתיב ואם אין לו בת ונתתם אותו לאחיו, לפי שיטתכם צריך לדרוש הא אם יש לו, שניהן שוין. **והא בהא אתון מודין שאין אחי האב יורשים אלא במקרה דלית לבת אבל אם יש בת אין האחים יורשים כלום**, אף הכא הבה יורשת רק היכא דלית לבר. אבל אם יש בנים אין הבה יורשת כלום. הצדוקין אומרים. בת הבה, והבה, שניהן שוין. דאינון דרשי. מה בת בני הבאה מכח בני יורשתני, בתי הבאה מכוחי אינו דין שתירשני? אמרו להן. לא, אם אמרתם בבת הבה, **שבאה מכח בנים** [דף כב עמוד א] תאמרו בבת, שאינה באה אלא מכח הזקן, ובמקום שיש בנים אין הבה יורשת? **כשם שאינה יורשת עם אחיה, כך אינה יורשת עם בת אחיה. תנן, האיש יורש את אמו. מנין?** תלמוד לומר [במדבר לו ח] וכל בת יורשת נחלה ממתות וגו' וכי היאך איפשר לבת לירש שני מטות? אלא תיפטר **שהיה אביה משבט זה ואמה משבט אחר**. כתיב [במדבר כז ח] איש כי ימות וכן אין לו. משמע שאם יש בן, הבה יורש את אביו. עד כדון בן את האב. האב את הבה מנין? מה אם הבה שאינו בא אלא מכח האב, הרי הוא יורשו. האב, שאין הבה בא אלא מכוחו אינו דין שירשו? **אם כך שירש האב את בנו אף במקום שיש לבן בנים?** אמר קרא קרוב קרוב קודם. **והבה קרוב לאב יותר מאשר האב לבנו**. כתיב [במדבר לו ח] וכל בת יורשת נחלה ממתות מכאן שהבת יורשת את אמה. עד כדון ראינו שבת יורשת את אמה. **בן מנין?** מה אם הבה שהורעתה כוחה בניכסי האב, ייפיתה כוחה בניכסי האם. בן שייפיתה כוחו בניכסי האב, אינו דין שנייפה כוחו בניכסי האם? נמצאת הבה למידה מן הכתוב, והבה מקל וחומר. **אמר רבי שמעון בן אלעזר** משום רבי זכריה בן הקצב. כך היה רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון. אחד הבה ואחד הבה שווין במטה האם, **דדין לבא מן הדין להיות כנידון**. **אמר רבי מלוך בשם ר' יהושע בן לוי**, הלכה כרבי זכריה. ר' ינאי קפודקייא הוה ליה עובדא שנפלה ירושת האם לפני בן ובת. והוון דיינין רב הונא ורבי יהודה בן פזי ורב אחא. אמר לון רבי אחא. אחינו שבחוצה לארץ הדיוטות הן, והן טועין את ההלכה דאינון סמכין על הדא דרבי מלוך בשם רבי יהושע בן לוי, ולית הוא כן. **דאמר ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי**, אין הלכ' כרבי זכריה. **ואמר רבי אבא בריה דר' חייה בשם רבי יוחנן**, אין הלכה כרבי זכריה בן הקצב. **ואמר רבי אלעזר אבוי דרבי יצחק בר נחמן בשם ר' הושעיה**, אין הלכה כרבי זכריה. רב ינאי ורבי יוחנן, הוון יתבין. עאל ר' יודן נשייא ושאל. **כתיב** וכל בת יורשת נחלה ממתות. מהו **ממתות?** א"ל, מקיש מטה האב למטה האם. מה מטה האב, אין לבת במקום הבה. אף מטה האם, אין לבת במקום בן. או חילוף? מה מטה האם יש לבת במקום בן, אף מטה האב יש לבת במקום בן? א"ל ר' יוחנן **לרבי ינאי**, איתא נסתלק מן תמן, לית אהן גוברא בעי מישמע מילה דאורייתא שהרי נאמר בפירוש ואם אין לו בנים משמע שרק אם אין בנים הבה יורשת בנכסי האב. **תנן**, והאיש את אמו והאיש את אשתו לא הוא האיש את אמו הוא האיש את אשתו **שהרי הבה יורש רק אם אין אב, כך שבכל מקרה הבה יורש את האם מכח האב, אז למה היה צריך לכתוב שהבה יורש את האם בנפרד?** אמר רבי יצחק, בעי מימר פנסטה ולא אשכח התנא רצה שיהיה שקול שלושה מנחילין ולא נוחלין ושלושה נוחלין ולא מנחילין וכיוון שלא מצא שלושה נוחלין ולא מנחילין. **ואמר** הדא הילכתא תינייתא הוסיף את הבה את איומו. **בן**. אין לי אלא בן יורש. בן הבה מניין? תלמוד לומר בן, מכל מקום. בת. אין לי אלא בת יורשת כשאין בן. **בן הבה, בת הבה, בת הבה**, בן בן מניין? תלמוד לומר בת מכל מקום. אחים אין לי אלא אחים. בני אחים, בנות אחים, בני בנות אחים מניין? תלמוד לומר לשאירו הקרוב מכל מקום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ב

[דף כב עמוד ב] מתני': בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים בנחלה. חלק אביהן שהיה מיוצאי מצרים. וחלקו עם אחיו בניכסי חפר. ושהיה בכור נטל שני חלקים:

גמ': בנות צלפחד אמרו לפני משה רבינו. אם אנו בנות צלפחד שאנו נחשבים כזרעו, נירש את אבינו. אם אין בנות צלפחד, שאן אנו כזרעו, תתייבם אמינו. מיד [במדבר כז ה] ויקרב משה את משפטן לפני ה'. אמר לו הקדוש ברוך הוא. כן בנות צלפחד דוברות, תן להן אחוזת נחלה. תן להן בקרקעות, תן להן במטלטלין, **תן להם חלק בכורה בקרקעות של ארץ ישראל, כמו שמגיע להן חלק בכורה במטלטלין שאביהם החזיק בהם. דאף שאין בכור מקבל פי שנים במה שעתיד לבא, ארץ ישראל מוחזקת היא.** תן להן חלק אביהן בתוך אחי אביהן. ר' יאשיה אמר. ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ דכתיב [שם כו נה] לשמות מטות אבותיו. ואם כן מה תלמוד לומר לאלה? אלא מפני הנשים ומפני הקטנים שהיו פחותים מגיל עשרים, שאף שהיו מיוצאי מצרים, לא קיבלו חלק בארץ. רבי יוחנן אמר, לבאי הארץ נתחלקה הארץ שנאמר [שם נג] לאלה תחלק. אם כן מה תלמוד לומר לשמות מטות אבותיו? משונה נחלה זו מכל נחלות שבעולם. שכל נחלות שבעולם, חיים יורשין מתים. והכא מתים יורשין חיים. תני, ר' יהושע בן קרחה אומר. ליוצאי מצרים ולעומדים בערבות מואב נתחלקה הארץ. כיצד? מי שהיה מיוצאי מצרים ומעומדים בערבות מואב, כגון יהושע וכלב נטל שני חלקים. מיוצאי מצרים ולא מעומדים בערבות מואב, מעומדים בערבות מואב ולא מיוצאי מצרים, נטל חלק אחד. בנות צלפחד נטלו חמשה חלקים. חלקן עם יוצאי מצרים. וחלקן עם העומדים בערבות מואב. ושהיה בכור נטלו שני חלקים. וחלק אביהן בתוך אחי אביהן. אמר ר' יוסי מתניתא לא אמרה כן ולא קיבלו אלא ארבעה חלקים שנאמר, נתן נתן להם אחוזת נחלה בתוך אחי אביהן. הדא הוא דכתיב [יהושע יז ה] ויפלו חבלי מנשה עשרה. והם היו ששה בתי אב, בני אביעזר, בני חלק, בני אשריאל, בני שכם, בני חפר, בני שמידע, הרי ששה חלקים. ועליהם אומר הכתוב בתוך אחי אביהם, שהרי צלפחד היה משבט מנשה. הוסף על ששה אלה את ד' החלקים שקבלו בנות צלפחד הרי עשרה. יהושע וכלב נטלו שלשה חלקים חלקן עם יוצאי מצרים וחלקן עם העומדים בערבות מואב, ונטלו חלק מרגלים. הדא הוא דכתיב [במדבר יד לח] ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים וגו'. אבל חלק מתלוננים ועדת קרח נפל לאמצע וכל ישראל התחלקו בחלקם. ובניהם של מרגלים מתלוננים ועדת קרח קיבלו בזכות אבי אביהן ואמותיהן הדא הוא דכתיב [שם כו יא] ובני קרח לא מתו, שזכו לנחלה אבל לא בזכות עצמם. אמר רבי. משלו משל למה הדבר דומה. לשני אחים שותפין שיצאו ממצרים, לזה תשעה בנים ולזה בן אחד. וירשו בית חמישה כורין שכל אחד ואחד נוטל לתך חצי כור. החזירים לאבותיהן וחלקום. נמצא בן זה נוטל מחצה. ובני זה נוטלין מחצה. אמר ר' דוסתאי בן יהודה משלו משל. למה הדבר דומה? לשני אחים כהנים שותפין שהיו עומדין על הגורן. לזה תשעה בנים ולזה בן אחד ונטלו בית עשרה קבין. החזירים לאבותיהן וחלקום, נמצא בן זה נוטל מחצה, ובני זה מחצה. תנן, ושהיה בכור נטל שני חלקים. [דף כג עמוד א] רבי יוחנן מתיב [שמות ו ח] והבאתי אתכם אל ארץ אבותיכם וגומר והייתה לכם מורשה. אם מתנה למה ירושה? ואם ירושה למה מתנה? אלא מאחר שנתנה להן לשום מתנה, חזר ונתנה להן לשום ירושה. אם כך במה הסתפק משה? א"ר הושעיה. כל מקום שנאמר מורשה, לשון דיהא ירושה חלשה. התיבון והכתיב [דברים לג ד] מורשה קהלת יעקב, אזה חולשה יש בירושת התורה? אמר לית דיהא סוגין מיניה. מן דהו לעי היא משכח כולה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ג

מתני': אחד הבן ואחד הבת בנחלה. אלא שהבן נוטל פי שנים בניכסי האב ואינו נוטל פי שנים בניכסי האם. והבנות ניזונות מניכסי האב, ואינן ניזונות מניכסי האם:

גמ': כתיב [שם כא יז] בכל אשר ימצא לו וגו' מלמד שאין הבכור נוטל פי שנים בראוי אלא במוחזק. כיצד אין יורש בראוי כבמוחזק? מת אביו בחיי אבי אביו. אחר מות הסבא נוטל פי שנים מניכסי אביו, ואין נוטל פי שנים מניכסי אבי אביו. ואם היה אביו בכור. כשם שנטל מניכסי אביו, כך נוטל מניכסי אבי

אביו. מ"ט? אמר ריש לקיש בשם אבא בר דלייה. נאמר משפט לעניין כפילה, דכתיב לו משפט הבכורה, ונאמר משפט לעניין פשוטה. מה לעניין פשוטה, את רואה את הבן שמת בחיי אביו, כאילו קיים ליטול פשיטות אביו ולהורישה לבניו. אף לעניין כפילה, את רואה את הבן שמת בחיי אביו, כאילו קיים ליטול כפילת אביו ולהורישה לבניו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ד

מתני': האומר איש פלוני בני בכור, לא יטול פי שנים. איש פלוני בני לא יירש עם אחיו. לא אמר כלום, שהתנה על מה שכתוב בתורה. המחלק נכסיו על פיו. ריבה לאחד ומיעט לאחד. השווה להן את הבכור [דף כג עמוד ב] דבריו קיימין. ואם אמר משם ירושה, לא אמר כלום. כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף משם מתנה, דבריו קיימין:

גמ': תנן, האומר איש פלוני בני בכור, לא יטול פי שנים. לא אמר כלום. אמר ר' אילא, השווה את הבכורה לאחין, דבריו קיימים. אמר לון רבי חגי, ולא קרייא היא? דכתיב [דברים כא טז] לא יוכל לבכר. אמר רבי אלעזר. העבודה שיכול, אלא שאינו רשאי. אי כן שרצה להשוות את בניו יכיל אפילו לכתחילה לתת, משום מתנה: כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף משום מתנה, דבריו קיימין. כיצד? אמר רבי הושעיה. בתחילה, שכתב ינתן לאיש פלוני ירושה שהורשתיו. באמצע, יירש איש פלוני מתנה שהורשתיו. בסוף, יירש פלוני ירושה שנתתי לו. ציווה לפני מותו, כתבו ותנו שדה פלוני לפלוני. רבי אלעזר ור"ש בן יקים אעלון עובדא קומי ר' יוחנן. אמר לו. אם עשו קניין וציווה שיכתבו רק לזכרון דברים, כתבו ותנו. אם לזכותו בכתב, כל עמה מודו שאין אדם מזכה בכתב לאחר מיתה. שמואל שאל לרב חונה. מתנה שכתוב בה בלשון מכר מהו? א"ל. ארכביה אתרי ריכשי ברקי. א"ר חזקיה. לא אמרין לשבח אלא לגרוע, דמייתו תרין סוסיין חיוורין, ומרכיבין על תריהון. ודין אזלא בדין אדא זללא, ומשתכח דלא צייד כלום וכאן גם אין לו אחריות כמתנה, וגם בר מצרא יכול להוציא ממנו כמכר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ה

מתני': האומר איש פלוני יירשני במקום שיש בת. בתי תירשני במקום שיש בן. לא אמר כלום, שהתנה על מה שכתוב בתורה. רבי יוחנן בן ברוקה אומר. אם אמר על מי שראוי ליורשו, דבריו קיימין. ועל מי שאין ראוי לו ליורשו, אין דבריו קיימין.

[דף כד עמוד א] גמ': אמר ר' יוחנן. לא א"ר יוחנן בן ברוקה, אלא על בן בין הבנים, ועל בת בין הבנות. אבל בת בין הבנים, אח בין הבנות, לא אמר. אמר רבי יוחנן, הלכה כר' יוחנן בן ברוקה. רבי שאל את נתן הבבלי, מה טעמא אמרו הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה? רבי אבא ורבי חייה אמרו בשם רבי יוחנן, כך שאל רבי את נתן הבבלי, מה ראו חכמים לומר הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה? ואמר לו רבי נתן לרבי, לא את הוא ששניתה לנו כן, בנין דיכרין דיהון ליכי מינאי, אינון ירתון? משמע שאם ראויים ליורשו, שייך בהם ירושה. אמר ליה, יטלון תנית לכו. אתא רבי לגבי רשב"ג אבוי, אמר ליה, קפחתה את נתן הבבלי בסתם. שבאמת, לית כאן יטלון אלא ירתון. אמר רבי יוסי בי רבי בון, אכין אמר ליה רשב"ג לרבי, טעיתי טעות ששניתה לכו יטלון, לית כאן יטלון אלא ירתון. אמר ר' זעירא, אף על גב דתנן ירתון, אתיא מתני' ככ"ע דהקילו חכמים בתנאי כתובה. דאפילו לשון שאינו מועיל במקום אחר כמו ירושה במי שאינו ראוי לירש, מהני בתנאי כתובה, קל הוא בתנאי כתובה. לפי שבכל מקום אין אדם מזכה אלא בכתב, וכאן אפילו בדברים. לפי שבכל מקום אין אדם מזכה אלא למי שהוא בעולם, וכאן למי שאינו בעולם. בנין דכרין דיהין לך מיני. תמן תנינן הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסייך וכו', אם מתה אינו יורשה. רשב"ג אומר. אם מתה, יירשנה, שהתנה על מה שכתוב

בתורה. אמר רב ירמיה בשם רב, הלכה כרשב"ג אבל לא מטעמו. שהוא אומר, מפני שהתנה על הכתוב בתורה, והמתנה על הכתוב בתורה, תניין בטל. וזה אינו אלא בתנאי שאינו של ממון. והכא בתנאי ממון אכן קיימין שתנאו קיים. מה טעמא דרב? שרק בסוף לאחר מיתה הוא זוכה בירושתה ואינו יכול לסלק עצמו מדבר שעדיין לא זכה בו. אמר רבי יוחנן, הלכה כרשב"ג. דאמר ר' יוחנן. מכרה או נתנה נכסי מלוג שלה בחיי בעלה, בדין הוא שיהיה מכרה קיים, שאין בעלה זוכה בירושתה אלא לאחר מותה כדעת רב. ולמה אמרו מכרה בטל? שלא תהא מברחת נכסים מבעלה ואומרת, שלי הן. [דף כד עמוד ב] רבי יוסטיני הוה ליה עובדא שאשתו מכרה את נכסי המלוג שלה, אתא קומי רבנן, וחייבוניה ופסקו שהמכר קיים. קם קומי ריש לקיש אמר ליה, זיל חות לניכסך. ר' ירמיה בעא קומי ר' זירא. והא אמר רב, בסוף הוא זכה בהן. וא"ר יוחנן, מכרה בטל. ואמר ריש לקיש, איזיל חות לניכסך. אז מאן אינון שפסקו ההפך? רבנן דר' יוסטיני שהיו במקומו. כתיב [במדבר כז יא] וירש אותה. יכול כשם שהוא יורשה, כך היא יורשתו? ת"ל אותה. הוא יורשה, היא אינה יורשתו. תנן התם, הכותב לאשתו דין ודברים אין לי בנכסייך וכו', אם מתה אינו יורשה. א"ר יוחנן לדברי חכמים אין הבעל יורש את אשתו דבר תורה אלא, אביה יורשה אחיה יורשים אותה. התיב ר' אבא בר ממל. אם אומר את שאין קרובי האשה יורשים דבר תורה, אלא הבעל, מעתה יירש את ארוסתו? גזרת הכתוב היא דדרשינן מדכתיב, ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש, לה יטמא. כמה דתימר [ויקרא כא ג] הקרובה ולא גרושה. ודכוותה הקרובה ולא ארוסה. התיב רב המנונא. אם אומר את שאין קרובי האשה יורשים דבר תורה, אלא הבעל, מעתה יירש הבעל בראוי כבמוחזק. והא אמר רבי יוסי, כך שנה רבי. אין הבעל נוטל בראוי כבמוחזק. אמר רבי יוסי בי רבי בון אין זה ראייה, שהרי בכור, הרי ירושתו תורה, ואף על פי כן, אינו יורש בראוי כבמוחזק. אמר רבי יצחק. ואילן דכתבין, אין מיתת בלא בנין, כל דלה יחזור לאביה. תנאי ממון הוא ותנאו קיים. כתיב [דברי הימים א ב כב] ושגוב הוליד את יאיר ויהיו לו עשרים ושלוש ערים בארץ הגלעד. וכי מניין היו ליאיר ערים בהר הגלעד? אלא שנשא אשה מבנות מנשה, ומתה ירשה. אם אומר את שאין ירושת אשה לבעל דבר תורה, נימר ויהי לשגוב, ולא ויהי לו ליאיר. ודכוותה [יהושע כד לג] ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אותו בגבעת פנחס בנו בהר אפרים. וכי מניין היו לו לפינחס בהר אפרים? אלא שנשא אשה מבנות אפרים וירשה. אם אומר את שאין ירושת אשה לבעל דבר תורה, נימר ויהי לאלעזר ולא ויהי לפינחס

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ו

מתני': הכותב נכסיו לאחרים והניח את בניו. מה שעשה עשוי, אבל אין רוח חכמים נוחה הימנו. רבן שמעון בן גמליאל אומר. אם לא היו בניו נוהגין כשורה, זכור לטוב:

גמ': א"ר אבא בר ממל. הכותב נכסיו לאחרים, והניח את בניו. עליו הוא אומר [יחזקאל לב כז] ותהי עוונותם על עצמותם. כהדא. חד בר נש אפקד ניכסיי גבי ר' אבא בר ממל. א"ל, אין הויין בנוי בני הנייה, הב לון פלגא וסב פלגא. אתון בנוי ונסבין פלגא. בתר יומין, אתון בעיין מיעור לערער עימיה. אמר לון. לא אמר לי אבוכון אלא אי הויין בניי דהנייה, הב לון פלגא וסב פלגא. כדון, דאתון קקו פדיפטי בניי סוריים, הבו לי מה דיהבית לכון

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ז

[דף כה עמוד א] מתני': האומר זה בני, נאמן לרשת אותו שאם היה רוצה היה נותן לו במתנה. וזה אחי, אינו נאמן להפסיד שאר האחים מחלקם אלא יטול עמו בחלקו. מת, יחזרו נכסים למקומן. נפלו לו נכסים ממקום אחר ומת, ירשו אחיו עמו שהרי הוא מודה שכלם אחיו. מי שמת ונמצאת דייתיקי קשורה לו על יריכו, הרי זו אינה כלום. זיכה בה לאחר, בין מן היורשין ובין שאין מן היורשין, דבריו קיימין:

גמ': אם היו מוחזקין בו שהוא בנו, ובשעת מיתתו אמר אינו בני. **או שהוחזק שאינו בנו ואמר בני**, נאמן. היה עומד בצד **המוכסין** ואמר בני הוא. וחזר ואמר עבדי הוא, נאמן **שאני אומר שלא אמר בתחילה אלא לפוטרו מן המכס**. עבדי הוא. וחזר ואמר בני הוא, אינו נאמן. **אית תניי תני**, נאמן. **אמר ר' מנא**. כגון אילין נפתאי, **דאינון משעבדין בבניהן יתיר** לכן כשקרא לו עבד ואח"כ אמר שהוא בנו אין בכך סתירה. **האומר**, יינתנו נכסיו לפלוני והוא כהן, והיו שם עבדים. אף ע"פ שאמר אי איפשי בהן, יאכלו עבדיו בתרומה. רשב"ג אומר. מכיון שאמר אי איפשי בהן, זכו בהן היורשין. א"ר **אילא**, בסתם חלוקין. **דמה אנן קיימין?** אם דבר בריא **שרצה** בהן **בתחילה**, כל עמא מודו שזכו בהן היורשין. אלא כי **אנן קיימין**, בסתם. ורבנן סברי, שאינו **רצה** בהן **בתחילה**, כל עמא מודו שזכו בהן היורשין. אלא כי **אנן קיימין**, בסתם. ורבנן סברי, משעה ראשונה היה רוצה בהן, ועכשיו חזר בו, **ואינו יכול לחזור בו משזכה בהם**. רשב"ג אומר, מכיון שאמר אי איפשי **גילה דעתו שמתחילה לא רצה בהם**, זכו בהן היורשין. תני, ר"ש בן גמליאל אומר. דייתיקי מבטלת דייתיקי [דף כה עמוד ב] **ואין מתנה מבטלת מתנה**. **אמר ר' אבא בר חנה**. ר' יוחנן וריש לקיש תריהון אמרין. **כל שברור שציווה מחמת מיתה, אפילו כתב לשון מתנה דינו כדייתיקי וכל שאילו יבריא ויחזור בדייתיקתו, חוזר אף במתנתו**. כההיא. אחתיה דר' חונייא, כתבת ניכסה לרבי חונייא. **לאחר מכן נצרכה לכסף** וזבנת **מנכסיה ויהבת לבעלה**. מן דדמכת, אתא ר' **חונייא בעי מיעור עימיה**. א"ל, ולמה לא תבעתינון בחייה? אמר ליה, לא בעית מעיקתה. אף על פי כך, אפיק רבי **אמי** מר' חונייא את מה שהוציא מהבעל דסבר ששכיב מרע יכול לחזור בו ממתנה שנתן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ח

מתני': הכותב נכסיו לבניו, צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה דברי רבי יהודה שאין קניין לאחר מיתה. רבי יוסי אומר, אינו צריך דזמנו של שטר מוכיח שהוא מתכוון מהיום. הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו. האב אינו יכול למכור, מפני שהן כתובין לבן. והבן אינו יכול למכור, מפני שהן ברשות האב. מכר האב, מכורין עד שימות. מכר הבן, אין ללוקח בהן כלום עד שימות האב. האב תולש ומאכיל לכל מי שירצה, ומה שהניח תלוש, הרי הוא של יורשין:

גמ': רבי שמעון בן יקים **בעי קומי ר' יוחנן**. **למה האומר הרי זו מתנה מהיום לאחר מיתתו, מתנתו מתנה**. הרי זה **גיטך** מהיום ולאחר מיתה, אינו גט. חברייא אמרין, כן א"ל רבי יוחנן, אינה היא איסרטה זה לא אותו רחוב. ביטוי להגיד שאין מה לדמות אחד לשני ואומרים. **אמר ר' זעירא בשם ר' יוחנן**. **מתנה אינה כגיטין, וגיטין אינה כמתנה**. **אמר ר' אילא** במתנה, **מכיון שאמר מהיום, מתנה גמורה היא**. לאי זה דבר כתב בה לאחר מיתה? לשייר לו אכילת פירות. **ובגיטין מכיון שכתב מהיום בגט, כרות הוא**. לאי זה דבר כתב בה לאחר מיתה? לשייר לו **בגופה, נמצא שאין כאן כריתות והגט בטל**. **אמר רבי בון בר כהנא קומי רבי אילא**. **ואימא לשייר לו מעשה ידיה?** **אמר ליה**, לא מצינו אשה נשואה לזה ומעשה ידיה של זה. **והוה ר' זעירא מקלס ליה**, וצווח ליה, בנייה דאורייתא. האומר טבי עבדי עשיתי בן חורין. עשיתי בן חורין, עושה אני אותו בן חורין. הרי הוא בן חורין. הרי זה בן חורין, הרי זה זכה. **אמר ר' חייא בשם ר' יוחנן** [דף כו עמוד א] **ובלבד בשטר. כתב יעשה בן חורין, ר' אומר זכה שכוונתו שיעשה בן חורין בשטר שמוסר לו**. וחכמים אומרים, לא זכה שאינו אלא **כמבטיח לשחררו**. האומר שדה פלוני נתתי לפלוני. נתונה לו, תהא שלו, ינחל פלוני בנכסיו, יחזיק פלוני בנכסיו, לא אמר כלום. תינתן לו מתנה, ר' אומר זכה. וחכמים אומרים, לא זכה. **ואם היה שכיב מרע ואמר בכל הלשונות הללו, כופין את היורשים לקיים דברי המת**. תני רבן שמעון בן גמליאל אומר. אף הכותב דיאתימון **בלע"ז**, הרי זו **מתנה**. **אמר ר' חנין בשם רבי יהושע בן לוי**. חיזרתי על כל בעלי לשונות לידע מהו דיאתימון, ולא אמר לי אדם דבר. האומר יינתנו נכסי לפלוני מת פלוני לפלוני מת פלוני הראשון ראשון קודם. מת השני בחיי ראשון הראשון אוכל פירות ואם מת יחזיר ליורשי הנותן. מת השלישי בחיי שני השני אוכל פירות ואם מת יחזיר ליורשי הנותן. מת השני והשלישי בחיי ראשון, הראשון אוכל פירות וקונה קרקע דברי רבי. רבן שבג"א אין לו אלא אכילת פירות בלבד ואת הקרקע יחזירו ליורשי הנותן. חזקיה אמר הלכה כרבי. א"ר ינאי.

מודה רבי שהראשון אינו נותנה במתנת שכיב מרע כדי להפקיעה מהשני, לפי שאינה אלא לאחר מיתה, ואז כבר זכה בה שני. רבי יוחנן אמר אף לא במתנת בריא, שלא נתנה לו אלא להנאתו בחיו אבל אחר מותו תהיה לשני. כהדא. ההיא איתא כתבת ניכסה לחד בר נש. כד צריכת למעות, זבנת ויהבת לבעלה. רבי חייה בר מדייא אעול האי עובדא קומי ר' יוסי ורצה לפשוט שלאחר מותה אינו יכול להוציא מבעלה. שהרי לא כן א"ר ינאי, מודה רבי שאינו נותן במתנת שכיב מרע. ור' יוחנן אמר שאפילו במתנת בריא אינו יכול לתת. והדא איתא מכיון דבעלה זקוק מספקא ליה מזוני, ולא כמתנת שכיב מרע היא? שהרי ודאי לא מכרה לו, אלא שיזכה בהן לאחר מיתתה. שבחייה אינה צריכה לכלום, שכל מזונותיה על בעלה. ולמה אמרינן שמכרה מכר? אמר ליה, אף על פי שמזונותיה על בעלה, ? עד כדון זקוק מספקא פיתא וקיטני. דילמא ביעי? דילמא תרנגולין? שאינו חייב לתת לה, לכן מוכרת וקונה ואין זה כמתנת שכיב מרע. [דף כו עמוד ב] אמר רבי יוסי ואילין דכתבי בכתובה שמתחייבים אפילו לספק לאשה לאכל דברים מעולין, דבריהם קיימים, ואינה יכולה למכור? לא יהיה אלא לקבורה. מן מה דתני הכא, מוכר קרקע ולוקח מזונות, הדא אמרה מוכר קרקע ולוקח קבורה ולא אומרים שהנותן לא התכוון אלא להנאה בחיים. אמר רבי יעקב בר אחא. תנינן תמן, קבורה כמזונות. א"ר יוסי. ואילין דכתבין בכתובה אין ישנא הבעל את האשה יעשה כך וכך, ואין תשנא האשה את הבעל יעשה כך וכך, תנאי ממון הוא וקיימנה רבנן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ח הלכה ט

מתני': הניח בנים גדולים וקטנים. אין הגדולים מתפרנסין על הקטנים, ולא הקטנים ניזונין על הגדולים. אלא חולקין בשוה. נשאו גדולים, ישאו קטנים. השיא האב את הגדולים בחיו ומת אם אמרו קטנים, הרי אנו נושאים כדרך שנשאתם אתם, אין שומעין להן. אלא מה שנתן להן אביהן, נתן. הניח בנות גדולות וקטנות. אין הגדולות מתפרנסות על הקטנות, ולא הקטנות ניזונות על הגדולות, אלא חולקות בשוה. נישאו גדולות, ישאו הקטנות. וזה חומר בבנות מבנים. שהבנות ניזונות על הבנים, ואין ניזונות על הבנות:

גמ': תנן, נישאו גדולות, ישאו הקטנות. רבי ירמיה בעא קומי ר' זירא. נסבין רברבייא מאה גרבין לצורך החתונה, ואינון טבין עשרים דינרין. והוזלו ונסבין זעירי מאה גרבין, דינון טבין עשרה דינרין. האם הולכים לפי השווי או לפי המוצר? אמר ליה, כמה דנסבין אילין יסבין אילין

הדרן עלך פרק יש נוחלין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה א

מתני': מי שמת והניח בנים ובנות. בזמן שהנכסים מרובים, הבנים יירשו והבנות ייזונו. נכסים ממועטין, הבנות ייזונו והבנים ישאלו על הפתחים. אדמון אומר, בשביל שאני זכר הפסדתי. אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון:

גמ': בגרסא שלהם היה כתוב הבנים ישענו על הפתחים כיני מתני', הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים. כמה הם נכסים מרובים? אמר ר' ירמיה בשם רב. והוא שיהא שם לאילו ולאילו מזונות שנים עשר חדש. שמואל אמר, זו דברי רבן גמליאל בר רבי. אבל לדברי חכמים, שיהיה בהם כדי לזון הבנות עד שיבגרו או עד שינשאו. ואית בה לקולא ואית בה לחומרא. דפעמים שסמוכין לבגר פחות משנים עשר חדש, ופעמים שרחוקות מן הבגר. בעון קומי ר' חייה בר ווה. איך שמעתנה מר' יוחנן? אמר לון. אנא לא שמעית מיניה הדא מילתא. אלא ממה דנתן בר הושעיה בעא קמי ר' יוחנן, היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש ונתמעטו נכסין מהו? וא"ל, הואיל והתחילו בהיתר התחילו. משמע

דסבר כרב שהשיעור הוא שנים עשר חדש [דף כז עמוד א] ר' חנינה ור' מנא חלקו בדין מועטים ונתרבו. חד אמר, והוא שיהא מתחילה ועד הסוף מזון שנים עשר חדש. וחרנה אמר אם מתחילה היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, כבר זכו הבנים. רב חסדאי בעי, לא היה שם מזון י"ב חדש בשעת מיתה והוקירו הנכסים? נישמענה מן הדא, דאמר ר' חנינה אמר ר' יסא בשם ר' יוחנן, עמדו היתומין ומכרו אפילו בנכסים מועטים, שלהן מכרו. משמע שאף שהבנות נזונות הנכסים שיכים לבנים. ולכן אף הכא הוקירו שלהן הוקירו והם יורשים המותר. לא היה שם מזון י"ב חדש לאילו ולאילו אלא רק לבנות ועוד קצת, מהו שיאמרו בנים לבנות, טלו את שלכם וצאו? אמר ר' אבא הדא מתניתא אמרה שאין אומר להן. דתנין תמן, אם לא היה מותר דינר אם אמרו היתומין הרי אנו מעלין על ניכסי אבינו יותר דינר כדי שיטלו כתובת אימן, אין שומעין להן. אלא שמין את הנכסים בב"ד. אף כאן אין שומעין להם. רב חסדאי בעי. היה שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, ואלמנה לזון. ובגלל שנוספה אלמנה אין די לזון שנים עשר חדש. מהו שיאמרו בנים לבנות אין לכם אלא מזון שנים עשר חדש. קחו ואנו נזון את האלמנה? נשמענה מן הדא דתנן, והוא שיהא שם לאילו ולאילו מזון שנים עשר חדש, חוץ מכתובת אשה, חוץ ממזונות אלמנה, חוץ מפרנסת בנות, חוץ ממלוה בשטר, חוץ ממלוה בעדים, חוץ מקבורתה. אם אין בנים אלמנה ובנות, שתייהם שוות. אלמנה ובנים, שניהן שוין. אין אלמנה דוחה לבנות, ולא בנות דוחות לאלמנה. פעמים שאלמנה דוחה לבנים על ידי בנות, שאם יש נכסים מרובים ואחר שמורידים את מזונות האלמנה נעשו הנכסים מועטים והבנים נדחים והבנות ניזונות. כשם שהיא דוחה את הבנים על ידי הבנות, כך תדחה אותן על ידי הבנים שבנכסים מועטים גם כשאן בנות היא תזון והם יחזרו על הפתחים? אמרי, ראויה היא לתבוע כתובתה ולאבד מזונותיה. וכיוון שיכולים להביאה לכך, לא תקנו שתדחה את הבנים בנכסים מועטים. כהדא ארמלתא דרבי שובתי, [דף כז עמוד ב] הוות מבזבזה בנכסייה. אתון יתמייא וקרבוין לרבי אלעזר. אמר לון. ומה נעביד לכון ואתון עמא שטייא שוטיים. נפק כתובה הסופר אמר לון, נימא לכון מימר. עיבדון גרמיכון מזבנין, והיא תבעה פורנה. ומובדה מזונה. עבדין כן ברומשא אתת וקרבת גבי רבי אלעזר לתבועה כתובתה אמר. זו מכות פרושין נגעו בה. יבוא עלי אם נתכוונתי לכך, שאני לא אמרתי אלא שישאלו אותה אם רוצה ליטול כתובתה ולצאת. אמר רב חננאל בשם רבי זעירא שאמר בשם אבא בר ירמיה. שני דברים אמר חנן, והלכה כמותו. שבעה דברים אמר אדמון, ואין הלכה כמותו. אמר ר' אבא בר זבדא בשם ר' יצחק בן חקולה. כל מקום ששנינו אמר רבן גמליאל, רואה אני את דברי אדמון הלכה כאדמון. שמואל אמר, זכין לעוברין. רבי אלעזר אמר, אין זכין לעוברין. מתני' פליגא על רבי אלעזר דתנן, גר שמת וביזבזו ישראל את נכסיו. ונודע שיש לו בן, או שהיתה אשתו מעוברת, כולן חייבין להחזיר. החזירו, ואחר כך מת הבן או שהפילה אשתו. המחזיק ראשון באחרונה זכה. ואי כר"א שאין העובר זוכה, המחזיק בראשונה זכה מבעי ליה. פתר לה משום י"אוש. שהראשונים החזירו והתיאשו כיוון שחשבו שהתינוק בן קימא. ולכן זכו השניים. ואפילו כשמואל לית הוא פליגא? לא כן אמר ר' יוסי, אף על גב דשמואל אמר זכין לעוברין, מודה הוא שרק אם לבסוף יצא ראשו ורובו בחיים, וכאן הרי אינו בן קיימא, ואם כך הראשון ולא האחרון היה צריך לזכות. עוד הוא משום י"אוש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ב

מתני': הניח בנים ובנות וטומטום. בזמן שהנכסים מרובין, הזכרים דוחין אותו אצל הנקיבות. נכסים מועטין, הנקיבות דוחות אותו אצל הזכרים. האומר, אם ילדה אשתי זכר יטול מנה. ילדה זכר, נוטל מנה. ואם נקיבה, מאתים. ילדה נקיבה, נוטלת מאתים. אם זכר מנה, ואם נקיבה מאתים. וילדה זכר ונקיבה. הזכר נוטל מנה, והנקיבה מאתים. ילדה טומטום, אינו נוטל. ואם אמר, כל מה שתלד אשתי יטול. הרי זה יטול. ואם אין שם יורש אלא הוא, יורש את הכל:

גמ': תני, האומר המבשריני אם ילדה אשתי זכר יטול מאתים. ילדה זכר, נוטל מאתים. אם נקיבה, מנה. ילדה נקיבה, נוטל מנה. זכר ונקיבה, אין לו אלא מנה. א"ר מנא. ביטלה צרת נקיבה, שמחת זכר תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ג

מתני': הניח בנים גדולים וקטנים. השביחו הגדולים את [דף כח עמוד א] הנכסים, השביחו לאמצע. ואם אמרו, ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושין ואוכלין. השביחו לעצמן. וכן האשה שהשביחה את הנכסים, השביחה לאמצע. אם אמרה, ראו מה שהניח לי בעלי, הריני עושה ואוכלת. השביחה לעצמה:

גמ': תנן, ואם אמרו, ראו מה שהניח לנו אבא, הרי אנו עושין ואוכלין. אמר רבי אילא, אם אמרו בבית דין. דבי ר' ינאי אמרי, לא רק בהניח להם שדה אלא אפילו עירניה כלי לעמוד עליו לשמור. אף שהוא לבדו שמר כיוון שהשתמש בנכס של כולם הרווח לאמצע. רב אמר אפילו סל, אפילו קורדום. תני רבי חייה אפילו מחט, אפילו כלי חרס מוקף צמיד פתיל השכר לאמצע ואם אמר לב"ד ראו מה שהניח לנו אבא הרווח שלו. א"ר חנינה. המשיא את בנו בבית, זכה בבית. תני רב הושעיה, זכה בבית ולא במטלטלין. רבי אילא חילק את הטריקלין בינו לבין בנו כדי שבנו לא יזכה בבית. אמר ר' חגי. בעא רבי יוסי. היתה חופתו בקיטון, ועשה לו הסב סעודה בטריקלין מהו? האם סעודה עיקר וקנה הכל, או חופה עיקר ולא קנה אלא קיטון? אמר ליה, לית חמי ליה, ומפקה לא ראוי שיוציא אותו וזכה בכל הבית. וי"א שזכה רק בקיטון. ר' יהושע בן לוי אמר, פשיטה שאם אמרו גדולים הרי אנו עושים לעצמנו, ממנים ב"ד אפוטרופוס וחולקין לקטנים מפני גדולים. אלא עמדו קטנים ומצאו שהגדולים לקחו דבר יתר ומיחו בב"ד מה הדין? ר' אבהו אמר הגדולים נשבעין להן. א"ר מנא. כל המוציא מחבירו עליו הראייה, חוץ מזו. כיוון שאין הקטנים בקיאים בעסק אביהם. ר' חייה רובה אמר. סתם אחין כל זמן שלא חלקו בתפוסת הבית, דינם כשותפים לכל דבר עד שלשה דורות. וכל מה שהשביחו, השביחו לאמצע, ומה שאכלו, אכלו מן האמצע. אבל הנינים, מה שעשו, עשו לעצמם. א"ר בר בון, אף רב המנונא הורי כן. א"ר אימי. בן שנראה חלוק משאר האחים בחיי אביו, מה שסיגל הרויח סיגל לעצמו. כהדא. חד בר נש איתעביד ספר. בעא אחוי מיפלג עימיה. אתא עובדא קומי ר' אמי אמר. וכי כך אנו אומרים, אדם שמצא מציאה אחיו חולקין עמו והרי כאן לא השתמש בשלהם כלום? חד בר נש נפק לשליחותא נעשה שליח בתשלום. בעא אחוי מיפלוג עימיה. אתא עובדא קומי ר' אמי, אמר. וכי כך אנו אומרים, אדם שיצא לליסטייא, אחיו חולקין עמו? ר' הוריינא אחוי דר' שמואל בר סוסרטיי, בעא אחוי מיפלוג עימיה. אמר לו, אלכסנדרי אחוי. ידע את דשבק אבונן אלפים והשאר הרווחתי לעצמי. תנן, וכן האשה שהשביחה את הנכסים, השביחה לאמצע. אם אמרה, ראו מה שהניח לי בעלי, הריני עושה ואוכלת. השביחה לעצמה. א"ר אילא. בשאמרה בבית דין:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ד

[דף כח עמוד ב] מתני': האחין השותפין שנפל אחד מהן לאומנות שהמלך לוקח מכל משפחה אחד לעבודתו ומשלם למשפחה, נפל לאמצע. חלה ונתרפא, נתרפא משל עצמו. האחין שעשו מקצתן שושבינות בחיי האב שהאב שלח על ידם מתנה לחתן והדרך שבחתונה שלהם מחזירים אותה מתנה. חזרה השושבינות, חזרה לאמצע. שהשושבינות נגבית בבית דין. אבל שילח לו חבירו כדי יין וכדי שמן. אינן ניגבין, מפני שהוא גמילת חסדים:

גמ': תני האחין השותפין שנפל אחד מהן לאומנות המלך בזמן שבאין מכח האחין שנהוג לקחת אחד ממשפחה נוטלין מכח האחין והשכר לאמצע. מכח בעל הבית שדווקא הוא נלקח לפי שהיה מומחה נוטלין מכח בעל הבית. כהדא. דרב נחמן בר שמואל בר נחמן, נתפש לבולי לשלם מס עשירים. אתא עובדא קומי ר' אמי, אמר. אין אית בניכסוי דנחמן שהוא עשיר, ובגלל זה נתפש לו, ינתן לו מנכסיו. ואם לאו אלא נתפש בגלל אביו, ינתן לו מן האמצע. תנן, חלה ונתרפא, נתרפא משל עצמו. תני, חלה ונתרפא, נתרפא מן

האמצע כשאין לו משלו. **תני**, רשב"ג אומר. כל מכה שיש לה קיצה, אלמנה מתרפא מכתובתה. שאין לה קיצה, מתרפא מן הנכסים שזה כמזונות שהבעל חייב. כהדא. קריבתיה דר' שמעון בר ווא, הוות חששה עיינה. אתת לגבי רבי יוחנן אמר לה, **אם היית אצל רופא וקצץ לך? אין קצץ, הרפואה מן פרניך** מכתובתך. אין לא קצץ בעליך יהיב לך. **אמרה ליה, לא הייתי אצל רופא ולא קצצו לי את עלות הטיפול. לא כן אמר רבי חגי בשם רבי יהושע בן לוי, אל תעש עצמך כעורכי הדיינין ואמר רבי חגי בשם ר' יהושע בן לוי שלא לגלות ליחיד את דינו. יודע היה בה שהיא כשירה בגין כן גלי לה. ועוד הרי בעלה בעי שהרופא יקצוץ.** והיא בעייה הן דלא קצץ. למאן שמעין, לא לבעלה או ליורשים? כך שאין חשש כי גם אם תבקש מהרופא לא לקצוץ הבעל יגיד לו לקצוץ. אמר ר' מתנייה. הדא דתימר, בהוא דלית בעל דיניה השני עימיה. **שמא ילמד מדבריו מה לטעון.** ברם בהוא דאית בעל דיניה עימיה, **אומר לו מילתא.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ה

מתני': השולח סבלונות לבית חמיו. שילח שם מאה מנה, ואכל שם סעודת חתן אפילו בדינר, אינן ניגבין אם מת או גרש. לא אכל שם סעודת חתן, הרי אילו נגבין. שילח סבלונות מרובין כדי שיבואו עמה לבית בעלה, הרי אילו נגבין. סבלונות ממועטין כדי שתשתמש בהן והיא בבית אביה, אינן נגבין:

גמ': חד בר נש שילח לארוסתו סבלונות מרובין. אמרו ליה קריבוי, לא תטעום תמן כלום. אזל ולא שמע לון, **ואכל, ונפל ביתה עליו ומת,** וזכון בכולא. חד בר נש שילח לארוסתו עשרים וארבע [דף כט עמוד א] קריות קרנות מיני חרת ירקות, בין פסח לעצרת. ולא איתקשי לרבנן **מניין הוא השיג כל כך הרבה מיני ירקות בזמן זה של השנה, אלא מנין אייתי זרע דכיתן וזיתין טריים.** ר' פרידא אוקר כ"ב לרבי יהודה נשייא תרין פוגלין בין ריש שתא לצומא. והוה פקי מוצאי שמיטתא. והוה אית בון טעונא דגמלא שהיה לו הרבה מהם. אמר ליה רבי. לית אינון אסירין? לאו ספחין אינון?. אמר ליה, בפקי שמיטתא איזדרעין. באותה שעה, התיר ר' ליקח ירק מוצאי שביעית מיד

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ו

מתני': שכיב מרע שכתב כל נכסיו לאחרים. שייר קרקע כל שהוא, מתנתו קיימת. לא שייר קרקע כל שהוא, אין מתנתו קיימת. לא כתב בה שכיב מרע. והוא אומר שכיב מרע הייתי, והן אומרין בריא היה. צריך להביא ראיה ששכיב מרע היה, דברי ר"מ ש"ד בעל השטר על העליונה. וחכמים אומרים, המוציא מחבירו עליו הראייה:

גמ': **תנן, שייר קרקע כל שהוא, מתנתו קיימת. לא שייר קרקע כל שהוא, אין מתנתו קיימת.** אמר רב ירמיה בשם רב. **דווקא שייר קרקע אבל אם שייר מטלטלין, לא עשה כלום.** אלא אם השכיב מרע הניח לו מעות ולקח בהם קרקע, כמי ששייר לו קרקע. ודא דתימר דאם לא שייר קרקע כל שהוא, אין מתנתו קיימת, ויכול להתחרט, באותו שלא הבריא. אבל אם הבריא. **מתנתו חוזרת, כי לא נתן אלא על מנת שימות.** הדא היא דאמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי. עשו דברי שכיב מרע, כבריא שכתב ונתן, שמתנתו מתנה. והוא שמת מאותו החולי. מסוכן שחילק נכסיו ללא קניין בין בחול בין בשבת, מה שעשה עשוי. ואם היה בריא, עד שיכתוב שטר ויעשה קניין בכסף בשטר ובחזקה. **תנן, לא כתב בה שכיב מרע. והוא אומר שכיב מרע הייתי, והן אומרין בריא היה. צריך להביא ראיה ששכיב מרע היה, דברי ר"מ ש"ד בעל השטר על העליונה.** וחכמים אומרים, המוציא מחבירו עליו הראייה. **ספק טומאה ברשות היחיד ספקו טמא, ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור.** תנן התם, [משנה טהרות ז] **הבקעה בימות החמה רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה ובימות הגשמים רשות היחיד לכך ולכך.** א"ר יוחנן. ניטמא בספק בקעה בין בימות החמה בין בימות הגשמים, מחלוקת רבי מאיר וחכמים. **לרבי מאיר** שאמר שצריך להביא ראיה ששכיב מרע היה, כי הולכים לפי המצב עכשיו וכעת הוא בריא, בא לישאל

בימות החמה, נשאלין לו **כבימות החמה וספקו טהור**. בימות הגשמים, **נשאלין לו כבימות הגשמים וספקו טמא**. אבל לרבנן שאמרו שדנים לפי המצב שהיה והמוציא מחבירו עליו הראייה, אף כאן צריך לברר מתי נכנס לבקעה. **אמר רבי יוחנן אף לרבי מאיר, ובלבד ימים הסמוכים** [דף כט עמוד ב] **לגשמים** שהספק האם היה נכנס בסוף הקיץ בתחילת הגשמים או סוף הגשמים תחילת הקיץ אז הולכים בתר השתא אבל אם היה אמצע הקיץ או אמצע החורף לא. **אמר ר' ינאי בשם רבי, יד בעל השטרות על התחונה**. א"ל ר' יוחנן, ולא מתניתא היא? **דתנן, לא כתב לה בשטר שהיה שכיב מרע, והוא אומר שכיב מרע המוציא מחבירו עליו הראיה** שיד בעל השטר על התחונה. והוה ר' ינאי מקלס ליה [ישעי' מו ו] הזלים זהב מכיס [משלי ג כא] בני אל יליזו מעיניך וגו'. חד טלי זבין ניכסוי, **הקונים טענו שהיה גדול כשמכר והקורבים טענו שהיה קטן כשמכר**. אתא עובדא קומי ר' חייה בר יוסף ור' יוחנן. ר' חייה בר יוסף אמר, **אין העדים חותמים עד שיבדקו שהיה גדול וכן דעת, חזקה על בן דעת חתמו**. רבי יוחנן אמר, **הנכסים היו בחזקת המשפחה**, מכיון שקיבל עליו לעקור נכסין ממשפחה, עליו להביא הראייה. **אמר רבי יוחנן יד בעל השטרות לעליונה**. רבי יסא בעא קומי ר' יוחנן. מה **תעשה לדברי רבי, דרבי אמר יד בעל השטר לתחונה?** אמר ליה, דברי הכל היא יד השטרות לעליונה. והיך אתון אמרין אתא עובדא קומי ר' חייה בר יוסף ואמר, חזקה על בן דעת חתמו. ואת אמרת, מכיון שקיבל עליו לעקור נכסים ממשפחה למשפחה, עליו להביא ראייה. **משמע שיד בעל השטר על התחונה?** אמר ליה, אנא לא אמרית הדא מילתא. אמר רבי זירא קומי רבי יסא. אפילו בעי ר' יוחנן מיכפור. ולא כן אמר רבי ינאי בשם רבי, יד בעל השטר **על התחונה**. וא"ל רבי יוחנן. **ולאו מתניתין היא?** משמע שסובר רבי יוחנן כרבי שיד בעל השטר על התחונה. **אלא רבי יוחנן אמר שחכמים במשנה סוברים כרבי. אבל הוא עצמו סובר כרבי מאיר שיד בעל השטר על העליונה**. דאמר רבי ירמיה בשם רב, הלכה כר"מ **שיד בעל השטר על העליונה**. שמואל אמר, חילופין היא מתניתא יש מחלוקת איך להסביר את מה שנאמר במשנה שצריך להביא ראייה. מהו חילופין היא מתניתא? חברייה רברבייא אמרי, **מה שכתוב במשנה שצריך להביא ראייה, הכוונה, ששואלים את העדים החתומים בשטר אם היה שכיב מרע או לא**. חברייה זעירייה אמרי, אין עדים. אין מתיחסים לדברי העדים. כלום פליגי אלא על העדים? למה שלא יהיו העדים נאמנים על זה? אמר רבי אחא. **דאמר להוא, כיון שאמרתי לכם לכתוב שכיב מרע, ולא כתבתם. שקרים אתם**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ז

מתני': המחלק נכסיו על פיו. רבי אליעזר אומר. אחד בריא ואחד מסוכן צריך לעשות קנין. נכסים שיש להן אחריות, נקנין בכסף ובשטר ובחזקה. ושאינן להן אחריות, אין נקנין אלא במשיכה. אמרו לו, מעשה באימן של בני רוכל, שהיתה חולה ואמרה, תינתן כבינתי לבתי, והיא בשנים עשר מנה. ומתה, וקיימו חכמים את דבריה אף שלא עשו קנין. אמר להן, בני רוכל, תיקברן אימן:

גמ': **תנן התם, נכסים שאין להם אחריות, נקנים עם נכסים שיש להם אחריות, בכסף בשטר ובחזקה**. עד כדון, בשהיו קרקעות ומטלטלין במקום אחד. היו קרקעות במקום אחד, ומטלטלין במקום אחר מהו? א"ר בון, נישמענה מהדא **דתנן**, אמר להן ר' אליעזר. מעשה במרוני ממירון אחד שהיה בירושלים, והיו לו מטלטלין הרבה, וביקש לחלקן **וליתנן במתנה**. אמרו לו, אין את יכול אלא אם קנית קרקע, **ותקנה להם אגב קרקע**. מה עשה? הלך וקנה סלע אחד **בצד ירושלים ואמר**. חצייה **צפונית**, אני נותן לפלוני עם מאה חביות של יין. וחצייה **דרומית**, אני נותן לפלוני עם ק' חביות של שמן. ובא מעשה לפני חכמים, וקיימו חכמים את דבריו. **אמר רבי חנניא קומי רבי מנא**. ולא שכיב מרע הוא? **ואך אפשר ללמוד משכיב מרע לבריא?** שהרי מצינו שהקלו בשכיב מרע. שבכל מקום אין אדם מזכה אלא בכתב, ובשכיב מרע אפילו בדברים. אף כאן אולי בכל מקום אין אדם מזכה אלא עד שיהיו קרקעות ומטלטלין במקום אחד, ורק כאן בשכיב מרע הקלו שאפילו קרקעות במקום אחד ומטלטלין במקום אחר, ואין ללמוד מכאן. א"ל, ולא ר"א היא? הא שכיב מרע לר"א, כבריא דרבנן. דהא כשם שלחכמים בריא צריך קנין, כך לר"א שכיב מרע צריך קנין. אם כן, אף שהמעשה היה בשכיב מרע, הוא הדין בבריא. ועוד ראייה דאין צריך שיהיו צבורים מדתנן תמן. ר"ע אומר,

קרקע כל שהוא חייבת בפאה ובביכורים, ולקנות נכסים שאין להם אחריות בקנין אגב. ואם צריך שיהיו עליה למה זה ראוי? אמר רבי מתניא, תיפתר שהיה שם מקום שיבולת, ומרגליות טמונה בו: תנן, בני רוכל תקברן אימן. א"ר יוסי בי רבי בון, עילא היה רוצה לקללן, שהן זורעין כורכמין בכרם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ח

מתני': וחכמים אומרים, בשבת דבריו קיימין, מפני שאינו יכול לכתוב, אבל לא בחול. רבי יהושע אומר, בשבת אמרו, קל וחומר בחול דכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת, ושאינו ראוי לבילה בילה מעכבת. כיוצא בו, זכין לקטן ואין זכין לגדול. ר' יהושע אומר. לקטן אמרו, קל וחומר לגדול:

גמ': אית תניי תני ומחליף, שחכמים הם האומרים בחול דבריו קיימים אבל לא בשבת. רבי יהושע בן לוי אמר אין להחליף, כיני מתניתא צריך לגרוס כמו אצלנו רבי יהושע אומר. אם בשבת אמרו, קל וחומר בחול. אית תניי תני ומחליף וגורסים בסיפא, זכין לגדול ואין זכין לקטן. ר' יהושע בן לוי אמר אין להחליף, כיני מתניתא צריך לגרוס כמו אצלנו רבי יהושע אומר. אם בקטן אמרו, קל וחומר בגדול

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק ט הלכה ט

מתני': נפל הבית עליו ועל אביו, או עליו ועל מורישי. והיתה עליו כתובת אשה ובעלי חוב. יורשי האב אומרים, הבן מת ראשון ואחר כך מת האב. ובעלי החוב אומרים, האב מת ראשון ואחר כך מת הבן. בית שמאי אומרים, יחלוקו. ובית הלל אומרים, הנכסים בחזקתן. נפל הבית עליו ועל אשתו. יורשי הבעל אומרים, האשה מתה ראשון ואח"כ מת הבעל. ויורשי האשה אומרים, הבעל מת ראשון ואחר כך מתה האשה. ב"ש אומרים, יחלוקו. וב"ה אומרים, הנכסין בחזקתן. כתובה בחזקת יורשי הבעל. ונכסין הנכנסין והיוצאין עמה בחזקת יורשי האב. נפל הבית עליו ועל אמו. אילו ואילו מודין שיחלוקו. אמר ר' עקיבה [דף ל עמוד ב] מודה אני בזה, שהנכסים בחזקתן. אמר לו בן עזאי. על חלוקין אנו מצטערין, אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין:

גמ': אמר ר' שמואל בר רב יצחק. זאת אומרת שבן עזאי חבר ותלמיד לרבי עקיבה

הדרן עלך פרק מי שמת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה א

מתני': גט פשוט עידיו מתוכו. ומקושר, מאחוריו. פשוט שכתבו עידיו מאחוריו, ומקושר שכתבו עידיו מתוכו, שניהן פסולין. ר' חנניה בן גמליאל אומר. מקושר שכתבו עידיו מתוכו, כשר, מפני שהוא יכול לעשותו פשוט. רשב"ג אומר, הכל כמנהג המדינה:

גמ': ומניין רמז לגט המקושר? אמר ר' אימי כתיב [ירמי' לב יא] ואקח את ספר המקנה את החתום המצוה והחקים ואת הגלוי וגו'. ואת החתום זה המקושר. ואת הגלוי, זה הפשוט שבמקושר שרק את מקום התורף עושים מקושר אבל את התופס עושים חלק כגט פשוט. ואת המצוה ואת החוקים. חוקים ומצות שבין זה לזה. שזה בשני עדים וזה לפחות בשלשה. זה עדין חותמים מתוכו, וזה מאחוריו. ורבנן דקיסרין אמרין שהיו שני שטרות. ואקח את ספר המקנה, זה הפשוט. ואת החתום, זה המקושר. ואת הגלוי, זה הפשוט

שבמקושר. ואת המצוה ואת החוקים, שבין זה לזה. שזה בשנים וזה בשלשה. וזה מתוכו וזה מאחוריו. אמר ר' אידי בשם ר' ירמיה, הלכה למעשה של גט מקושר כך הוא. **כותב שם המלוה ושם הלווה ושם העדים זמן. ומקשרו. וחוזר וכותב כמה שורות, מקפל וקושר. וכך עד שמסיים הגט. וחש לומר שמא זייף והעדים שחותמים מאחור יחתמו בלי לראות מה כתוב בגט?.** אמר רב הונא, לעולם אין העדים חותמין מלמטן, עד שיקראו בו מלמעלן, שהרי הם כותבים אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל הכתוב למעלן. אמר ר' אידי בשם ר' ירמיה הלכה מקושר כך הוא. **כותב שם המלוה ושם הלווה ושם העדים זמן. ומקשרו וחוזר וכותב כן מלמטה.** שהיו כותבים שורה ומקפלים על שורת רווח ותופרים וחותמים מאחור כנגד שורת הרווח ומקפלים לאחור. וחוזרים וכותבים שורה מלפנים ומקפלים על שורת רווח וחותמים מאחור כנגד שורת הרווח ומקפלים לאחור. **חש לומר שמא זייף.** שהרי יכול להוסיף עוד שורות עם כל מני תנאים, ולהחתים עוד עדים **אמר רב הונא לעולם אין העדים הראשונים חותמין בו מלמעלן** אחורי הדף, **עד שיקראו בו למטן ויראו שכתוב** הכל שריר וקיים. **אני פלוני בן פלוני מקבל עלי כל מה שכתוב בו מלמעלן.** וחש לומר שמא זייף והוסיף שורות וחזר וכתב בסוף מקובל עלי והחתים עוד עדים? **סבר רב הונא מקובל עלי מקובל עלי שני פעמים פוסל בה.** וחש לומר שמא יזייף וימחק את השורה שכתוב בה, הכל מקובל עלי, ויכתב דברים אחרים, ובסוף יחזור ויכתוב הכל מקובל עלי ויחתים עדים? **סבר רב הונא מחק בסוף הגט פסול, אפילו קיים על ידי חתימת עדים דחישין שמא זייף.** אמר ר' אבא בשם רב ירמיה. צריכין העדים שלא להיות רחוקים מן הכתב מקום שתי שיטין. **אמר ר' אידי בשם רב ירמיה, במקושר יכתבו עדיו לארכו. בפשוט יכתבו עדיו לרחבו. והכי עביד, א"ר מנא אהן מלגיו לרחבו,** ואהן מלבר לארכו על הפשוט שבמקושר. **ומתחילין לחתום מכנגד שיטה אחרונה, וחותמין לאורך השטר כדי שלא יוכל להוסיף ולזייף בשטר.** ואין השטר מתקיים אלא מכנגד החתימות ולמעלה. כיצד העדים חותמין בגט המקושר? אמר רב חונה בין קשר לקשר. אמר ר' אידי, **בפשוט, בלבד שלא יהא בין עדים לשטר מקום שני שיטין.** אמר שמעון בר ווא בשם ר' יוחנן, חלק מקום שני שיטין לענין אחר, **שכתב דברים שאינם מענין הגט אפילו כל שהוא פסול, שאני אומר לא חתמו העדים אלא על דבר זה.** א"ר שמאל בר רב יצחק מתני' אמרה כן דתנן, **עד אחד עברי ועד אחד יווני לא בענין אחר הוא?.** תני, כמה יהו העדים רחוקים מן הכתב? כדי שיהו מקרים עמו ויראה שזה המשך הכתב דברי רבי. ר"ש בן אלעזר אומר, מלא שיטה. ר' דוסתא בן יהודה אומר, **מלא חתימת ידי העדים. וכמה היא מלא חתימת יד העדים?** אמר רב ירמיה בשם רב, שני שורות שאמרו, **משערין אותו הן ואוירן וכדי לך ולך, זה ע"ג זה** שאם יהיו כתובין בב' שיטין זה בעליון וזה בתחתון צריך שלא יגע למ"ד של התחתון ב' העליון והיינו ב' שיטין ושלוש אוירין. באי זה כתב משערין אותו? **אמר ר' יסא בשם רבי שובתי, מלא חתימת ידי העדים.** חזקיה אמר, **ובלבד לקולא.** שאם היה חותם ידי העדים דק, והכתב גס. הולכין אחר הגס. חותם ידי העדים גס, והכתב דק. הולכין אחר הגס. **א"ר יצחק אין הוה כגון יוסי בר ינאי שאין בהם אותיות נמשכות למעלה ולמטה, אעפ"כ משערין כאילו היו שמותם מלך ובן מלך.** אמר ר' אידי בשם ר' ירמיה. צריך להחזיר מן השטר מקום שתי שיטין, לכתוב מעין השטר. **א"ר יצחק, לא רק בשטר מקושר צריך להחזיר שני שורות, אלא אפילו בגט פשוט.** רב אמר, מחק או תלות שבכתב הזה, העדים כותבים שבמקום זה היה מחק או תלוי וחותמים וזהו קיומו. אמר ר' אבהו בשם ר' יצחק בן חקולא. כל מה שאתה יכול לתלות במחק, תלה. מאי כל מה שאתה יכול לתלות במחק תלה? **אמר ר' יסא קוצירה חתניה דר' יוסה בשם ר' יוסה. שאם היה כתוב שיש סימפון תנאי מלעיל בתחילת שטר הקידושין, וסימפון מחוק מלרע בסוף שטר הקידושין, אני אומר גמרו לעשותן קידושין גמורין, וחזרו בהם מהסימפון. ולמה לא הוסיפו שורה וכתבו שביטלו את התנאי? בגין דלא מיצר יצופף ויוסיף שורה ביני הגט לחתימות מחקיה. דרבנן חששין דלא מיצר ביניה גט שלא יתערבבו השורות לכן העדיפו למחוק.** שטר נפק מר' חונה על ר' שמי. אוגריו הסכום הכולל מחיק. קונטא מחיר כל פרט לא מחיק. **א"ר חונה לר' שמי. פוק חמי עד הכן אהן קונטא משמש שיחשב את סכום כל הפרטים ואת זה ישלם. נפק ואמר, עם טרייא שלוש קונטא, שלפי החשבון הפרטים יצא שלוש יותר מאשר בסך הכל, שהיה ניכר קצת.** [דף לא עמוד ב] מי נפק אמר ר' חונה. הדא במכירה הזו מיבעי מיתגרה תלת, אפסדת עשר. **תנן, פשוט שכתבו עידיו מאחוריו, ומקושר שכתבו עדיו מתוכו, שניהן פסולין.** שחישין שמא לווה ממנו זדים בגט מקושר ופרע לו, וכתב לו שובר על שטר מקושר. ואח"כ יהפוך את השטר לפשוט ויאמר שהלוה אחרת היא. ר' חנניה בן גמליאל אומר. **מקושר שכתבו עדיו מתוכו, כשר, מפני שהוא יכול לעשותו פשוט, ולא חישין לרמאות. השיב רבי על דברי רבי חנניה בן גמליאל, גופה של גט מוכיח עליו אם פשוט הוא ואם אינו פשוט.**

אי זהו גופו של גט? אמר רבי אבא כיי דאמר רב הונא לעולם אין העדים חותמין בגט מקושר
 מלמטה עד שיקראו בו מלמעלן אני פלוני בן פלוני מקובל עלי כל מה שכתוב בו למעלן ואת זה כותבים רק
 בגט מקושר. **והא תני טופס שטרות כן הוא? אמר רבי מנא טופס שטרות מקושרין כך הוא.** א"ר אבין
אפילו תימר הוא פשוט הוא מקושר. מקושר הוא מעכב פשוט אינו מעכב. תנן, רבן שמעון בן
גמליאל אומר הכל כמנהג המדינה. מאי הכל כמנהג המדינה? אמר רבי יודא במוסיף על הלכה
כגון. גט פשוט בשנים ומנהג בשלשה, עושין אותו בשלשה. מקושר מאחוריו מנהג מתוכו ומאחוריו,
עושין אותו מתוכו ומאחוריו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ב

מתני': גט פשוט, עדיו שנים. ומקושר, עדיו שלשה. פשוט שכתב בו עד אחד, ומקושר
 שכתוב בו שני עדים, שניהן פסולין. כתוב בו זוזין מאה עשרים וחמש סלעים, די אינון סילעין
 עשרין, אין לו אלא עשרים זוזין. מאה די אינון סילעין תלתין, אין לו אלא מנה. כסף זוזין
 די אינון, ונמחקו, אין פחות משנים. כסף סלעין די אינון, ונמחקו, אין פחות משנים.
 דרכונות די אינון. ונמחקו. אין פחות משנים:

גמ': תני, זוזין דינון ונמחקו. הלה אומר חמשה היו, והלה אומר אינו אלא שנים. תמן אמרי, פליגי
 ביה בן עזאי ור' עקיבה. חד אמר, נותן שנים ונשבע על השאר. וחד אמר, כיון שאילו לא הודה לו כל
 עיקר, לא היה לו אלא שנים. אינו נשבע, ואין לו אלא מה שהודה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ג

מתני': כתוב בו מלמעלה מנה, ומלמטה מאתים. מלמעלה מאתים, ומלמטה מנה. הכל
 הולך אחר התחתון. ואם כן למה כותבין את העליון? שאם תימחק אות אחת מן
 התחתון, ילמד מן העליון:

גמ': תני, לעולם התחתון ילמד מן העליון במקושר, באות אחת ולא בשתי אותיות. בין חנן לחנני בין
 ענן לענני שההבדל באות אחת, מקיימין אותו. בשתי אותיות כגון שלמעלה כתב חנני ולמטה חן,
 אין מקיימין אותו. ר' יצחק שאל מלמעלן כתוב חנן ומלמטן נני, שאות אחת שונה בכל מלה, מהו ללמד
 התחתון מעליון חנן ועליון מתחתון נני?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ד

[דף לב עמוד א] מתני': כותבין גט לאיש, אף על פי שאין אשתו עמו. ושובר לאשה, אף
 על פי שאין בעלה עמה. ובלבד שיהא מכירן. והבעל נותן את השכר שהבעל נהנה מהשובר.
 כותבין שטר ללווה, אף על פי שאין המלוה עמו. ואין כותבין למלוה, עד שיהא הלווה
 עמו. והלווה נותן שכר. כותבין שטר למוכר, אף על פי שאין לוקח עמו. ואין כותבין
 ללוקח, עד שיהא המוכר עמו. והלוקח נותן את השכר. אין כותבין שטרי אירוסין
 ונישואין, אלא מדעת שניהן. והחתן נותן את השכר. אין כותבין שטרי אריסות וקבלנות,
 אלא מדעת שניהן. והמקבל נותן את השכר. אין כותבין שטרי בירורין וכל מעשה ב"ד,

אלא מדעת שניהן. ושניהן נותנין את השכר. רשב"ג אומר, לשניהן כותבין שנים, לזה בעצמו ולזה בעצמו:

גמ': תנן, כותבין גט לאיש, אף על פי שאין אשתו עמו. ושובר לאשה, אף על פי שאין בעלה עמה. ובלבד שיהא מכיר. אמר ר' אבא, צריך שיהא מכיר לשניהן. א"ר אילא. צריך שיהא מכיר לאיש בגיטו, ולאשה בשוברת. מתני' פליגא על ר' אבא דתנן, התקין רבן גמליאל הזקן שיכתוב איש פלוני וכל שם שיש לו. אשה פלונית וכל שם שיש לה, מפני תיקון העולם. ואם צריך שיכיר האיש והאשה הרי אין כל חשש. וכרבי אילא לית היא פליגא? והתנן, בראשונה היה משנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, ואם צריך להכיר שם האיש למה נחשוש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ה

[דף לב עמוד ב] מתני': מי שפרע מקצת חובו והשליש את שטרו ואמר לו, אם לא נתתי לך מיכן ועד יום פלוני, תן לו שטרו. הגיע זמן ולא נתן, ר' יוסי אומר יתן. ר' יהודה אומר, לא יתן דאסמכתא לא קניה. מי שנמחק שטר חובו, מעמיד עליו עדים, ובא לפני ב"ד והן עושין לו קיום. איש פלוני בן איש פלוני, נמחק שטרו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עידיו:

גמ': תני, עיצומים תנאים שהם כאסמכתא. ר' אבהו גבי. ר' אחא גבי. רבי אמי גבי. ר' יונה ור' יוסי לא גבי. א"ר מנא, אף על גב דלית ר' יוסי גבי עיצומים. מודה בההוא דיהב בריה גו אומנתה ועצמון ביניהון שאם הוא יצליח ללמד את הבן עד זמן מסויים, ישלם לו אבי הבן סך מסויים, דהוא גבי. תנן, מי שנמחק שטר חובו, מעמיד עליו עדים, ובא לפני ב"ד והן עושין לו קיום. איש פלוני בן איש פלוני, נמחק שטרו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עידיו. אמר רבי עוקבא, תנא בכתובות דבי לוי. האומר אבד שטרי, ב"ד עושין לו קיום. תני, רשב"ג אומר. אפילו בשטרי בירורין ב"ד עושין לו קיום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ו

מתני': מי שפרע מקצת חובו. ר' יהודה אומר, יחליף יכתוב שטר אחר. ור' יוסי אומר, יכתוב שובר. אמר רבי יהודה, נמצא זה צריך להיות שומר שוברו מן העכברים. אמר לו ר' יוסי, וכן יפה לו. ואל ירע כוחו של זה:

גמ': תנן, מי שנמחק שטר חובו, מעמיד עליו עדים, ובא לפני ב"ד והן עושין לו קיום. אמר רב, עושין לו קיום דווקא בבית דין. ואינו יכול לכתוב שלא בבית דין. תני ר' חייה, אין עושין לו קיום דווקא בב"ד שהעדים יכולים לכתוב שטר חדש בכל מקום. א"ר ירמיה. אילו שמע רב, מתנייה דרבי חייא, לא הוה מימר הדא מילתא. תנן רבי יהודה אומר, יחליף יכתוב שטר אחר. כגון דאמרין כן אני פלוני בן פלוני לווייתי ממך פלוני, ופלוני ערב. רב אמר צריך להזכיר זמן ראשון בשני. ושמואל אמר, אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני. תני ר' חייה, אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני. [דף לג עמוד א] ר' יוחנן בעי. אם צריך להזכיר זמן ראשון בשני, על הדא א"ר יוסי וכן יפה לו, ואל ירע כח זה? שאם יכתוב שטר חדש אינו משעבד אלא מזמנו של שני, ואם כותב זמן ראשון מה הפסיד?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ז

מתני': שני אחין, אחד עני ואחד עשיר. הניח להן אביהן מרחץ ובית הבד. עשאן לשכר, השכר לאמצע. עשאן לעצמו, הרי העשיר אומר לעני, קח לך עבדים וירחצו במרחץ. קח לך זיתים, ובוא ועשה בבית הבד. שנים שהיו בעיר, שם אחד יוסה בן שמעון, ושם אחד

יוסה בן שמעון. אינן יכולין להוציא שטר חוב זה על זה, ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב. נמצא לאחד בין שטרותיו, שטרו של יוסה בן שמעון פרוע. שטרות שניהן פרועין. כיצד יעשו? ישלשו יכתבו שם הסבא. אם היו משולשין, יכתבו סימן. אם היו בסימנין, יכתבו כהן. האומר לבנו, שטר בין שטרותיו פרוע, ואין ידוע אי זהו. שטרות כולם פרועין. נמצא לאחד שם שני שטרות. הגדול פרוע והקטן אינו פרוע:

גמ': **איתמר** בסוף ההלכה הקדמת **אם צריך להזכיר זמן ראשון בשני, על הדא א"ר יוסי וכן יפה לו, ואל ירע כח זה?** שאם יכתוב שטר חדש אינו משעבד אלא מזמנו של שני, ואם כותב זמן ראשון מה הפסיד? תני לא דומה אימת שטר גדול לאימת שטר קטן, ומסתמא ימהר לפרוע לו חובו כשיש בידו רק שובר ושטר החוב כתוב על הכל.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ח

מתני': המלוה את חבירו על ידי ערב, לא יפרע מן הערב תחילה. אם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה, יפרע מן הערב. רשב"ג אומר. אם יש נכסים ללוה, בין כך בין כך לא יפרע מן הערב:

גמ': **אמר ר' אבהו** בשם ר' יוחנן. בשיש נכסים ללוה. אבל אין נכסים ללוה, יפרע מן הערב. ואם אמר על מנת שאפרע ממי שארצה, יפרע מן הערב **אפילו אם יש נכסים ללוה**. תמן **אמרין**, בכל מקום הלכה כרשב"ג. חוץ מערב וצידן וראיה אחרונה. אמרין, ובלבד **במשנה** אבל לא בברייתא. **אמר ר' אמי** בר קרחה בשם רב. ולמה אמרו בכל מקום הלכה כרשב"ג? שהלכות קצובות היה אומר מפי בית דינו

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה ט

מתני': כיוצא בו אמר רשב"ג. אף הערב לאשה בכתובתה, והיה בעלה מגרשה. ידיר הנייה מאשתו, שמא יעשו קינונייא על נכסיו של זה, ויחזיר את אשתו:

גמ': חמוי דברתיה דר' חגי, הוה ערבא בפורנה דברתיה דרבי חגי **כלתו**. והוה מבזבזה בנכסייא, **ורצה בעלה לגרשה**. אתא עובדא קומי ר' אחא אמר, צריך להדיר הנייה **שמה היא ובעלה עשו קנוניה להוציא מחמיה כסף**. אמר רבי יוסי, אין צריך להדיר הנייה **דלא חיישינן שהבעל והאשה יעשו קנוניה**. [דף לג עמוד ב] אמרין חברייה קומי ר' יוסי. ומה **החשש מה אילו יחזור ויסבנה?** לית מרי חובה אתי וטרף את מה שתגבה בכתובתה? אמר דלא חיישינן **דיכול להחזיר**. ויעבדינון **לכתובה מטלטלין**. או פרא פרנון נכסי צאן ברזל ולא משכח מרי חובא מה מתפס. **אעפ"כ נפק עובדא** כרבי אחא **שצריך להדיר דחיישינן לקנוניה**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת בבא בתרא

פרק י הלכה י

מתני': המלוה את חבירו בשטר, גובה מנכסין משועבדין. על ידי עדים, גובה מנכסין בני חורין. הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו, גובה מנכסים בני חורין. והערב שהוא יוצא אחר חיתום שטרות, גובה מנכסים בני חורין. מעשה בא לפני ר' ישמעאל ואמר, גובה מנכסים בני חורין. אמר לו בן ננס, אינו גובה לא מנכסים משועבדין ולא מנכסים בני חורין. אמר לו, למה? אמר לו, החונק את אחד בשוק, אמר לו הנח ואני נותן לך, פטור. שלא על אמונתו הלווה. ואי זהו ערב שהוא חייב לו? אמר לו, הלווה ואני נותן לך. חייב, שכן על אמונתו הלווה. אמר רבי ישמעאל. הרוצה שיתחכם, יעסוק בדיני

ממונות. שאין מקצוע בתורה גדול מהן שהן כמעין הנובע. וכל הרוצה לעסוק בדיני ממונות, ישמש את שמעון בן ננס:

גמ': **שטרות המוקדמים**, רב הונא אמר, הקדמה פסולה ואינו יכול לגבות ממשועבדים מהזמן הכתוב בשטר, והשטר כשר שיכול לגבות מזמן ההלוואה האמיתי. והתנינן [תוספתא חולין א כה] **כשר בגט פסול בפרוסבל כשר בפרוסבל פסל בגט. ואם גם בשאר שטרות גובה מהזמן האמיתי, מה ההבדל בן שטרות לפרוזבול? הדא דרב הונה ששטר המוקדם כשר, בשיטת ר' אלעזר ור"ש בן יקים אמרה. דר' אלעזר אמר. אף על פי שאין עליו עדים אלא שנתנו לו בפני עדים, כשר וגובה מנכסים משועבדין שסומכים על עדי מסירה. שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם. וכיון שעדי החתימה אינם אלא לתיקון העולם, לכן אומר רב הונא שבשטר מוקדם אין גוף השטר נפסל, אף על פי שנכתב זמן מוקדם והעדים חתמו על שקר. וכל זה בשטר חוב שיש שם עדי מסירה, אבל בפרוזבול שמוסר את השטר בבי"ד ואין שם עדי מסירה, עדי החתימה הם עושים את השטר והם הנותנים בו תוקף, וכיון שחתמו על שקר, גוף השטר נפסל. והיכי ידעינן שמדובר בשטר מקדם? אם באותן שהכחישו עדותן, שבאו עדים אחרים והעידו שלא לזה בזמן זה. הכחיש עדותן כמי שאינה, והשטר כשר? אם באותו שלא הכחישו עדותן, אלא העדים החתומים בשטר אמרו שהוא מקדם **למה לא יוכל לגבות מהזמן הכתוב בשטר**, הא אמר ריש לקיש עשו העדים החתומים בשטר כמי שנחקרה עדותן בב"ד וכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד. [דף לד עמוד א] מאי כדון? **באומרים על זה חתמנו** על עצם ההלוואה, **ולא חתמנו זה** על הזמן המוקדם. **תנן, שטרי חוב המוקדמין פסולין. רבי יוחנן אמר פסולין ממש. ור"ש בן לקיש אמר אינו מונה אלא משעת הכתב. תנן, מי שפרע מקצת חובו. רבי יהודה אומר, יחליף. כגון דאמרין כן אני פלוני בן פלוני לווייתי ממך פלוני, ופלוני ערב. רב אמר צריך להזכיר זמן ראשון בשני. ושמואל אמר, אין צריך להזכיר זמן ראשון בשני. רב ושמואל. רב שסובר שצריך להעתיק הכל כולל הזמן כי לא יתכן שיכתבו שטר הלוואה כשהזמן לא נכון כר' יוחנן שסובר ששטר מקדם פסול. ושמואל שסובר שאין צורך שהזמן בשטר יהיה זמן ההלוואה כרשב"ל. שסובר ששטר מקדם כשר **תנן, אמר רבי ישמעאל. הרוצה שיתחכם, יעסוק בדיני ממונות. שאין מקצוע בתורה גדול מהן שהן כמעין הנובע. וכל הרוצה לעסוק בדיני ממונות, ישמש את שמעון בן ננס. אמר ר' יסא בשם ר' יוחנן. אף על פי שקילסו ר' ישמעאל את בן ננס. על מדרשו קילסו, אבל הלכה אינה כבן ננס. אמר שמעון בר ווה בשם ר' יוחנן. אף בחנוק הלכה כרבי. ולא כבן ננס שאמר החונק את אחד בשוק, אמר לו הנח ואני נותן לך, פטור. שלא על אמונתו הלווהו. א"ר יוסי. ואת שמע מינה, בר נש דהוה צייד לחבריה בשוקא. אתא חד ואמר שבקיה ואנא יהב. מן אהן דבה להציל גביי. ומן אהן שלווה לא גביי:******

הדרן עלך פרק גט פשוט וסליקא לה מסכת בבא בתרא ברחמי שמיא